

UDKAST

Bekendtgørelse om finansielle rapporter for firmapensionskasser

I medfør af § 44 f, stk. 1 og 2, og § 71, stk. 5, i lov om tilsyn med firmapensionskasser, jf. lovbekendtgørelse nr. 953 af 14. august 2015, fastsættes:

Afsnit I

Anvendelsesområde

Kapitel 1

De omfattede virksomheder og rapporter

§ 1. Denne bekendtgørelse finder anvendelse for firmapensionskasser omfattet af lov om tilsyn med firmapensionskasser.

§ 2. Pensionskasser omfattet af § 1 skal for hvert regnskabsår udarbejde og offentliggøre en årsrapport, jf. § 37 i lov om tilsyn med firmapensionskasser. Årsrapporten skal indeholde koncernregnskab, hvis det følger af § 105.

§ 3. Et regnskab, som en pensionskasse udelukkende udarbejder til eget brug, er ikke en årsrapport efter denne bekendtgørelse. Aflægger en pensionskasse et regnskab, der ikke er en årsrapport efter denne bekendtgørelse, må det ikke betegnes som årsrapport, og det skal såvel i form som indhold fremstå på en sådan måde, at det ikke kan forveksles med et regnskab aflagt efter denne bekendtgørelse.

Afsnit II

Årsrapporten

Kapitel 2

Klassifikation og opstilling

Generelle bestemmelser

§ 4. Balance og resultatopgørelse skal opstilles i skematisk form i overensstemmelse med bilag 2 og 3.

Stk. 2. De i skemaerne i bilag 2 og 3 angivne poster skal anføres særskilt og i den angivne rækkefølge. Under forudsætning af, at opstillingsskemaernes struktur opretholdes, kan der foretages en mere detaljeret opdeling, hvis beløbet i den nye underpost er væsentligt, og hvis arten eller funktionen af underposten er forskellig fra øvrige underposter. Der kan tilføjes nye poster, hvis beløbet for en sådan er væsentligt, og hvis arten eller funktionen af den nye post er forskellig fra de øvrige poster.

Stk. 3. Poster, der kun indeholder uvæsentlige beløb, kan sammendrages med andre poster af samme art eller funktion. Dette finder ikke anvendelse på underposter til følgende poster:

- 1) Bilag 2: For poster under post III »Pensionsmæssige hensættelser, i alt« på balancens passivside.
- 2) Bilag 3: For post 1 »Bidrag f.e.r., i alt«, post 5 »Pensionsmæssige ydelser f.e.r., i alt« og post 6 »Ændring i pensionsmæssige hensættelser f.e.r., i alt« i resultatopgørelsen.

§ 5. Ved hver post i balance og resultatopgørelse anføres de tilsvarende beløb for det foregående regnskabsår. Er posterne ikke direkte sammenlignelige med foregående års poster, skal sidstnævnte tilpasses. Pensionskassen kan dog undlade at tilpasse sammenligningstal, hvis det ikke er praktisk muligt. Manglende sammenlignelighed eller foretaget tilpasning skal angives og behørigt begrundes i noterne, jf. § 76.

Stk. 2. Poster i balance og resultatopgørelse, som ikke indeholder noget beløb, skal kun medtages, hvis det foregående årsregnskab indeholder en sådan post.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse for noteoplysninger, medmindre andet er foreskrevet i denne bekendtgørelse.

Balancen

§ 6. Under aktivpost 1 »Driftsmidler« opføres materielle anlægsaktiver, bortset fra grunde og bygninger samt aktiver i midlertidig besiddelse, jf. § 9. Posten omfatter også aktiver hidrørende fra finansielle leasingkontrakter. Desuden omfatter posten aktiverede omkostninger til indretning af lejede lokaler.

§ 7. Under aktivposterne 4.2 »Udlån til tilknyttede virksomheder« og 4.4 »Udlån til associerede virksomheder« opføres ansvarlig lånekapital og andre langfristede lån til de pågældende virksomheder. Øvrige tilgodehavender hos de pågældende virksomheder opføres under aktivpost 8 eller aktivpost 9 eller under en anden post, hvorunder tilgodehavendet efter sin art henhører. Indgår der blandt aktiverne placeringer i tilknyttede eller associerede virksomheder, som ikke er opført under aktivposterne 4, 8 eller 9, skal dette oplyses i en note med beløbsangivelse.

§ 8. Under aktivpost 6 »Genforsikringsandele af pensionsmæssige hensættelser, i alt« opføres de beløb, som pensionskassen forventer at modtage fra genforsikrere i henhold til de indgåede genforsikringskontrakter.

§ 9. Under aktivpost 11 »Aktiver i midlertidig besiddelse« føres materielle anlægsaktiver eller grupper af materielle anlægsaktiver samt dattervirksomheder og associerede virksomheder, der kun er midlertidigt i pensionskassens besiddelse og afventer salg inden for kort tid, og hvor et salg er meget sandsynligt. Et salg er meget sandsynligt, hvis

- 1) pensionskassens ledelse aktivt søger en køber til aktiverne,
- 2) aktiverne udbydes til en pris, som står i et fornuftigt forhold til aktivernes dagsværdi, og
- 3) aktiverne forventes solgt inden for 12 måneder.

§ 10. Under passivpost II »Ansvarlig lånekapital« opføres gældsforpligtelser (evt. stiftet ved udstedelse af værdipapirer), om hvilke det gælder, at kreditors krav træder tilbage for alle øvrige kreditorkrav.

§ 11. Under passivpost 6 »Pensionshensættelser, i alt« opføres under post 6.1 »Garanterede ydelser« forpligtelser til at betale ydelser, der er garanteret under pensionsaftalen, bortset fra den del heraf, der er opført under post 7 »Erstatningshensættelser«. Under post 6.2 »Bonuspotentiale« opføres forpligtelser til at yde bonus til medlemmer og andre pensionsberettigede.

§ 12. Under passivpost 7 »Erstatningshensættelser« opføres forfaldne pensionsydelser. Beløbet skal indbefatte et skøn over pensionsydelser for endnu ikke anmeldte begivenheder, der ville være forfaldne i regnskabsåret, hvis sagen havde været anmeldt og færdigbehandlet.

§ 13. Under passivpost 8 »Kollektivt bonuspotentiale«, jf. § 54, opføres forpligtelser til at yde bonus ud over de bonusbeløb, der er tilført »pensionshensættelserne«.

§ 14. Under passivpost IV »Hensatte forpligtelser, i alt« opføres forpligtelser, der er uvisse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling, jf. §§ 58-59 og § 62, stk. 2.

Stk. 2. Hensatte forpligtelser må ikke anvendes til regulering af aktivernes værdi.

§ 15. Passivpost V »Genforsikringsdepoter« anvendes til skyldige beløb, som pensionskassen har tilbageholdt eller modtaget fra genforsikrere i henhold til genforsikringskontrakter. Under posten må ikke opføres aktiver, som ejes af genforsikrere og er lagt til sikkerhed for pensionskassens krav.

§ 16. Udgifter, der er afholdt før balancetidspunktet, men som vedrører de efterfølgende år, skal opføres under periodeafgrænsningsposterne i aktiverne. Indtægter, som er indgået før balancetidspunktet, men som vedrører de efterfølgende år, skal opføres under periodeafgrænsningsposterne i passiverne. Dette gælder dog ikke for indgåede præmier, medmindre forsikringsperioden først påbegyndes efter regnskabsårets afslutning.

Stk. 2. Udgifter, dog ikke forsikringsydelse, som vedrører regnskabsåret, men som først vil blive betalt i de efterfølgende år, skal opføres under gæld. Indtægter, der vedrører regnskabsåret, men som først betales efter balancetidspunktet, skal opføres under tilgodehavender. Påløbne, uforfaldne renter samt optjent, uforfalden lejeindtægt opføres dog under aktivpost 15 »Tilgodehavende renter samt optjent leje«.

Stk. 3. Hvis de udgifter eller indtægter, der er nævnt i stk. 1 og 2, er af væsentlig betydning, skal de forklares i noterne.

Resultatopgørelsen

§ 17. Under underposterne 1.1-1.4 opføres de bidrag, der er forfaldet i regnskabsåret.

Stk. 2. Under underpost 1.5 »Afgivne præmier for genforsikringsdækning« opføres beløb, pensionskassen i regnskabsåret har betalt til eller er blevet genforsikringsvirksomheder skyldige for genforsikringsdækning.

Stk. 3. Under hovedpost 1 »Bidrag f.e.r., i alt« opføres resultatet af posterne 1.1-1.5.

§ 18. Under underposten 2.1 »Indtægter fra tilknyttede virksomheder« opføres den til kapitalandelene svarende indtægt fra tilknyttede virksomheder i form af udbytte og værdiregulering.

Stk. 2. Under underposten 2.2 »Indtægter fra associerede virksomheder« opføres den til kapitalandelene svarende indtægt fra associerede virksomheder i form af udbytte og værdiregulering.

Stk. 3. Under underposten 2.3 »Indtægter af investeringsejendomme« opføres overskud eller underskud ved drift af pensionskassens investeringsejendomme. Beløbet opføres efter fradrag af udgifter til ejendomsadministration, og før fradrag af prioritetsrenter, der opføres under underpost 2.6 »Renteudgifter«. Regulering af investeringsejendommens værdi opføres ikke under underposten 2.3 »Indtægter af investeringsejendomme«, men under underposten 2.5 »Kursreguleringer«.

Stk. 4. Under underposten 2.4 »Renteindtægter og udbytter m.v.« opføres renter og rentelignende indtægter af obligationer, andre værdipapirer, udlån, indlån og tilgodehavender, herunder indeksregulering af indeksobligationer. Endvidere opføres udbytter af kapitalandele, medmindre beløbene henhører under underposterne 2.1 »Indtægter fra tilknyttede virksomheder« og 2.2 »Indtægter fra associerede virksomheder«.

Stk. 5. Under underposten 2.5 »Kursreguleringer« opføres den samlede værdiregulering, herunder valutakursregulering, samt nettogevinst og nettotab ved salg af domicilejendomme og aktiver, der henhører under gruppen af investeringsaktiver i balancen. Undtaget herfra er værdireguleringer vedrørende tilknyttede og associerede virksomheder, jf. stk. 1 og 2, samt valutakursregulering af goodwill, som skal indregnes direkte i egenkapitalen, jf. § 29, stk. 8.

Stk. 6. Under underposten 2.7 »Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed« opføres de omkostninger, der kan henføres til handel med og administration af pensionskassens investeringsaktiver, jf. dog stk. 3.

§ 19. Under hovedpost 3 »Pensionsafkastskat« opføres den pensionsafkastskat, der hviler på det afkast, der indgår i resultatopgørelsen, uanset om skatten er aktuel eller først skal betales i senere perioder.

§ 20. Under underpost 5.1 »Udbetalte pensionsydelse« opføres de beløb, der er betalt til medlemmer og andre pensionsberettigede. Beløbet specificeres i en note på følgende poster

- 1) pensioner og
- 2) udtrædelsesgodtgørelser.

Stk. 2. Under underpost 5.2 »Modtaget genforsikringsdækning« opføres modtagne eller tilgodehavende beløb fra genforsikrere til dækning af pensionsydelse i overensstemmelse med genforsikringskontrakter.

Stk. 3. Under underpost 5.4 »Ændring i genforsikringsandel af erstatningshensættelse« opføres forskellen mellem den andel af bruttoerstatningshensættelserne, der kan henføres til genforsikringsdækningen ved regnskabsårets slutning og ved regnskabsårets begyndelse.

Stk. 4. Under hovedpost 5 »Pensionsmæssige ydelser f.e.r., i alt« opføres resultatet af underposterne 5.1-5.4.

§ 21. Under underpost 6.1 »Ændring i pensionshensættelse« opføres forskellen mellem værdien af pensionshensættelserne ved regnskabsårets begyndelse og slutning. I pensionskasser, der ikke anvender § 22, stk. 2, opføres post 6.1 med fradrag af den del af ændringen, der er årets tilskrevne bonus.

Stk. 2. Underpost 6.1 »Ændring i pensionshensættelse« specificeres i en note på ændringerne i de underposter, som pensionshensættelserne er opdelt på i balancen.

§ 22. Under underpost 7.1 »Årets tilskrevne bonus« opføres den bonus vedrørende året, der er fordelt til medlemmerne og andre pensionsberettigede ved forhøjelse af de garanterede ydelser.

Stk. 2. Pensionskasser, der løbende tilskriver bonus efter en forud for regnskabsåret fastsat sats, kan undlade at benytte post 7.1. I så fald benævnes post 7 »Ændring i kollektivt bonuspotentiale« uden underopdeling.

§ 23. Under hovedposten 8 »Pensionsmæssige driftsomkostninger f.e.r., i alt« opføres de omkostninger, som er forbundet med at erhverve og administrere pensionskassens bestand af pensionstilsagn, herunder den hertil svarende andel af personaleomkostninger, provisioner, markedsføringsomkostninger, husleje, driftsomkostninger vedrørende domicilejendomme, udgifter til kontorartikler og kontorhold samt af- og nedskrivninger på materielle og immaterielle aktiver bortset fra nedskrivninger af goodwill, jf. § 112.

Stk. 2. Den andel af de driftsomkostninger, der kan henføres til erhvervelse og fornyelse af bestanden af pensionstilsagn, opføres under underposten 8.1 »Erhvervelsesomkostninger«.

Stk. 3. Har pensionskassen udført erhvervelses- og/eller administrative opgaver for tilknyttede virksomheder, som afregnes på omkostningsdækkende basis, kan det modtagne vederlag opføres som et fradrag i hovedposten. Fradraget opføres under en særskilt underpost benævnt »Refusion fra tilknyttede virksomheder«.

§ 24. Under hovedposterne »Andre indtægter/omkostninger« opføres indtægter og omkostninger i forbindelse med anden virksomhed, jf. § 5, stk. 3, og § 6, i lov om tilsyn med firmapensionskasser, samt andre indtægter og omkostninger, der ikke kan henføres til pensionskassens bestand af pensionstilsagn. Er beløbene under posterne »Andre indtægter/omkostninger« af væsentlig betydning, skal de forklares i en note.

Bevægelser på egenkapitalen

§ 25. Bevægelser på egenkapitalen skal vise:

- 1) Egenkapitalen primo året.
- 2) Resultat for perioden.
- 3) Indtægter eller omkostninger for perioden, som er indregnet direkte på egenkapitalen, jf. § 69, og summen heraf.
- 4) Den samlede indkomst beregnet som summen af nr. 2 og 3, der viser de samlede beløb, som kan henregnes til egenkapitalen.

- 5) Effekten af ændringer i anvendt regnskabspraksis og korrektioner af fejl.
- 6) Udbetalt til sponsorvirksomhed.
- 7) Kapitaltilførsler eller –nedsættelser.
- 8) Egenkapitalen ultimo året.

Kapitel 3

Indregning og måling i balancen

Generelle bestemmelser

§ 26. Balancen består af indregnede aktiver, indregnede forpligtelser, herunder hensatte forpligtelser, og egenkapitalen, der udgør forskellen mellem disse aktiver og forpligtelser. Ved passiver forstås summen af egenkapital og indregnede forpligtelser.

§ 27. Et aktiv skal indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde pensionskassen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Stk. 2. En forpligtelse skal indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå pensionskassen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Stk. 3. Ved indregning og måling af aktiver og forpligtelser skal der tages hensyn til oplysninger, der fremkommer efter balancedagen, men inden regnskabet udarbejdes, hvis – og kun hvis – oplysningerne bekræfter eller afkræfter forhold, som er opstået senest på balancedagen.

§ 28. Dagsværdien af et aktiv eller en forpligtelse er den noterede pris på et aktivt marked for det pågældende aktiv eller den pågældende forpligtelse.

Stk. 2. Hvis der ikke forefindes et aktivt marked, måles dagsværdien ved anvendelse af en egnet værdisættelsespolitik, der inddrager alle de tilgængelige data, som markedsdeltagere må antages at ville tage i betragtning ved en prisfastsættelse, idet anvendelsen af relevante observerbare data maksimeres og anvendelsen af ikke-observerbare data minimeres.

§ 29. Transaktioner, der er gennemført i en anden valuta end pensionskassens funktionelle valuta, omregnes til den funktionelle valuta efter valutakursen på transaktionsdagen.

Stk. 2. Monetære poster i en anden valuta end pensionskassens funktionelle valuta omregnes til den funktionelle valuta efter lukkekursen for valutaen på balancedagen.

Stk. 3. Ikke-monetære poster i en anden valuta end pensionskassens funktionelle valuta omregnes til den funktionelle valuta efter valutakursen på transaktionsdagen, hvis posten er indregnet på basis af kostprisen.

Stk. 4. Ikke-monetære poster i en anden valuta end pensionskassens funktionelle valuta omregnes til den funktionelle valuta efter lukkekursen på balancedagen, hvis posten er indregnet på basis af dagsværdien.

Stk. 5. Stk. 1-4 gælder tilsvarende for en udenlandsk enhed, hvis aktiviteter indgår i regnskabet, og som har en funktionel valuta, der afviger fra den regnskabsaflæggende pensionskasses funktionelle valuta.

Stk. 6. Valutakursforskelle opstået ved afhændelse af aktiver eller afvikling af forpligtelser omfattet af stk. 2-4 eller omregning efter stk. 1-4 skal indregnes i resultatopgørelsen.

Stk. 7. Afviger præsentrationsvalutaen fra pensionskassens eller en udenlandsk enheds funktionelle valuta, omregnes den eller de funktionelle valuta(er) til præsentrationsvalutaen efter følgende regler:

- 1) Resultatopgørelsesposter omregnes efter valutakursen på transaktionsdagen.
- 2) Balanceposter omregnes efter lukkekursen på balancedagen.

Stk. 8. Valutakursforskelle opstået ved omregning efter stk. 7 indregnes direkte på egenkapitalen.

Finansielle instrumenter

§ 30. Finansielle aktiver og finansielle forpligtelser indregnes i balancen, når pensionskassen bliver underlagt det finansielle instruments kontraktmæssige bestemmelser.

§ 31. Et finansielt aktiv, der er solgt eller på anden måde overdraget til en anden part, skal ophøre med at være indregnet i balancen. En del af et finansielt aktiv skal ophøre med at være indregnet i balancen, hvis der er solgt eller overdraget en entydigt defineret andel af aktivet.

Stk. 2. Ved køb eller salg af finansielle aktiver på sædvanlige markedsbetingelser kan pensionskassen vælge på ensartet måde for samtlige køb og salg at indregne og ophøre med indregning af aktiverne i balancen enten på handelsdatoen eller på afregningsdatoen.

Stk. 3. Anvendes handelsdatoen som indregningsdato, jf. stk. 2, indregnes samtidig med indregningen af det finansielle aktiv en forpligtelse svarende til den aftalte pris. Tilsvarende indregnes ved salg af et finansielt aktiv et aktiv svarende til den aftalte pris. Denne forpligtelse eller dette aktiv ophører med at være indregnet i balancen på afregningsdatoen.

Stk. 4. Anvendes afregningsdatoen som indregningsdato, jf. stk. 2, skal ændringer i værdien af det erhvervede eller solgte aktiv i perioden mellem handelsdatoen og afregningsdatoen indregnes som et finansielt aktiv eller en finansiell forpligtelse. For et aktiv, som efter første indregning måles til kostpris eller amortiseret kostpris, indregnes værdiændringer i perioden mellem handelsdatoen og afregningsdatoen ikke.

Stk. 5. Uanset stk. 1 skal et finansielt aktiv, der overdrages på en måde, der indebærer, at pensionskassen i væsentligt omfang bevarer risikoen og adgangen til afkast (betalingsstrømme) forbundet med aktivet, bibeholdes i balancen. Ved en sådan overdragelse indregnes en finansiell forpligtelse svarende til den betaling, der er modtaget i forbindelse med overdragelsen.

§ 32. Finansielle forpligtelser ophører med at være indregnet i balancen, når – og kun når – forpligtelsen ophører. Det vil sige, når den i kontrakten anførte pligt er opfyldt, annulleret eller udløbet.

§ 33. Finansielle instrumenter skal på tidspunktet for første indregning måles til dagsværdi.

Stk. 2. Finansielle forpligtelser samt udlån og tilgodehavender, som efter første indregning løbende måles til amortiseret kostpris, jf. §§ 35 og 36, skal dog ved første indregning måles til dagsværdi med tillæg af de transaktionsomkostninger og fradrag for de modtagne gebyrer og provisioner, som er direkte forbundet med erhvervelsen eller udstedelsen af det finansielle instrument.

§ 34. Finansielle instrumenter skal efter første indregning løbende måles til dagsværdi.

Stk. 2. Unoterede kapitalandele skal, hvis deres dagsværdi ikke kan måles pålideligt, dog måles til kostpris med fradrag af nedskrivninger, jf. stk. 3. Tilsvarende gælder for afledte finansielle instrumenter, hvis værdi er afledt af sådanne kapitalandele.

Stk. 3. Hvis der er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse, skal finansielle aktiver omfattet af stk. 2 nedskrives med forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger diskonteret med den gældende markedsrente for lignende finansielle aktiver. Sådanne nedskrivninger må ikke tilbageføres.

§ 35. Ikke-afledte finansielle forpligtelser kan uanset § 34, stk. 1, efter første indregning løbende måles til amortiseret kostpris forudsat, at der ikke er tale om

- 1) at måling til dagsværdi eliminerer eller reducerer væsentligt en måle- eller indregningsmæssig inkonsistens, som ellers ville opstå på grund af måling eller indregning efter forskellige grundlag,
- 2) at de pågældende forpligtelser indgår i et risikostyringssystem eller en investeringsstrategi, der baserer sig på dagsværdier, og indgår på dette grundlag i pensionskassens interne ledelsesrapportering, eller

- 3) at de pågældende forpligtelser indeholder et indbygget afledt finansielt instrument, som i væsentlig grad ændrer pengestrømmene på de pågældende forpligtelser og alternativt ville skulle udskilles og måles separat til dagsværdi.

Stk. 2. Finansielle forpligtelser, som efter stk. 1 er målt til amortiseret kostpris, kan ikke efterfølgende måles til dagsværdi.

§ 36. Udlån og tilgodehavender kan uanset § 34, stk. 1, efter første indregning løbende måles til amortiseret kostpris forudsat, at der ikke er tale om

- 1) at måling til dagsværdi eliminerer eller reducerer væsentligt en måle- eller indregningsmæssig inkonsistens, som ellers ville opstå på grund af måling eller indregning efter forskellige grundlag,
- 2) at de pågældende udlån og tilgodehavender indgår i et risikostyringssystem eller en investeringsstrategi, der baserer sig på dagsværdier, og indgår på dette grundlag i pensionskassens interne ledelsesrapportering, eller
- 3) at de pågældende udlån og tilgodehavender indeholder et indbygget afledt finansielt instrument, som i væsentlig grad ændrer pengestrømmene på de pågældende udlån og tilgodehavender og alternativt ville skulle udskilles og måles separat til dagsværdi.

Stk. 2. Udlån og tilgodehavender, som efter stk. 1 er målt til amortiseret kostpris, kan ikke efterfølgende måles til dagsværdi.

Stk. 3. Hvis der er indtruffet objektiv indikation på værdiforringelse, skal udlån og tilgodehavende omfattet af stk. 1 nedskrives med forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger diskonteret med udlånets eller tilgodehavendets oprindelige effektive rente. Hvis en efterfølgende begivenhed bevirker, at værdiforringelsen er reduceret helt eller delvist, skal nedskrivningen tilbageføres tilsvarende. Tilbageførsel skal indregnes i resultatopgørelsen.

Dattervirksomheder og associerede virksomheder

§ 37. Andele i dattervirksomheder og associerede virksomheder indregnes og måles til virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi. Virksomhedernes indre værdi opgøres efter den regnskabsaflæggende pensionskasses egen regnskabspraksis.

Stk. 2. Summen af de til kapitalandelene svarende andele i de tilknyttede og associerede virksomheders resultat opføres i resultatopgørelsen under post 2.1 »Indtægter fra tilknyttede virksomheder« henholdsvis post 2.2 »Indtægter fra associerede virksomheder«.

Stk. 3. Den regnskabsmæssige værdi af kapitalandelene opskrives eller nedskrives med de i stk. 2 nævnte beløb samt med de eventuelle reguleringer af de tilknyttede og associerede virksomheders regnskabsmæssige indre værdi, der er ført som kapitalbevægelser i de tilknyttede og associerede virksomheder. Udbytte til moderselskabet henholdsvis virksomheden fratrækkes i den regnskabsmæssige indre værdi af de tilknyttede og associerede virksomheder.

Stk. 4. En eventuel forskel mellem kostprisen og indre værdi ved erhvervelsen af en dattervirksomhed behandles efter § 112, stk. 2-4.

Stk. 5. En eventuel forskel mellem kostprisen og indre værdi ved erhvervelsen af en associeret virksomhed behandles efter § 112, stk. 2-4. Et eventuelt goodwill-beløb indregnes dog som en del af værdien af den associerede virksomhed og ikke som et aktiv under immaterielle aktiver.

§ 38. Uanset § 37 skal dattervirksomheder og associerede virksomheder, der er i midlertidig besiddelse, jf. § 9, måles til den laveste værdi af værdien opgjort efter § 37 og dagsværdien med fradrag af omkostninger ved salg.

Stk. 2. Der foretages ikke afskrivninger på aktiver i dattervirksomheder og associerede virksomheder omfattet af stk. 1.

Materielle anlægsaktiver

§ 39. Materielle anlægsaktiver, som besiddes til brug i pensionskassen eller til udlejning, og som forventes at skulle benyttes i mere end ét regnskabsår, skal på tidspunktet for første indregning måles til kostpris.

Stk. 2. I kostprisen medregnes alle omkostninger, der er foranlediget af anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug, eller som direkte kan henføres til det fremstillede aktiv.

§ 40. Materielle anlægsaktiver, bortset fra investeringsejendomme og domicilejendomme, jf. §§ 41 og 42, samt aktiver omfattet af § 43, skal efter første indregning måles til kostprisen med fradrag af akkumulerede afskrivninger og akkumulerede nedskrivninger ved værdiforringelse.

Stk. 2. Afskrivninger indregnes i resultatopgørelsen. Afskrivninger er den systematiske fordeling over aktivets forventede brugstid af aktivets kostpris med fradrag af den restværdi, som aktivet forventes at kunne indbringe ved udgangen af brugstiden. Afskrivningsgrundlaget skal måles på ibrugtagningstidspunktet samt ved efterfølgende ændringer i de elementer, der indgår i afskrivningsgrundlaget.

Stk. 3. Nedskrivning for tab ved værdiforringelse skal foretages, hvis det vurderes, at aktivets genindvindingsværdi er lavere end den regnskabsmæssige værdi efter foretagne afskrivninger. Nedskrivninger skal tilbageføres, hvis der ikke længere er grundlag for nedskrivningen.

§ 41. Investeringsejendomme skal efter første indregning løbende måles til dagsværdi.

Stk. 2. Dagsværdien opgøres i overensstemmelse med bilag 4.

§ 42. Domicilejendomme skal efter første indregning løbende måles til omvurderet værdi, som er dagsværdien på omvurderingstidspunktet med fradrag af efterfølgende akkumulerede afskrivninger og efterfølgende tab ved værdiforringelse. Omvurdering skal foretages så hyppigt, at den regnskabsmæssige værdi ikke afviger væsentligt fra domicilejendommens dagsværdi på balancetidspunktet.

Stk. 2. Dagsværdien på balancedagen skal opgøres i overensstemmelse med bilag 4.

Stk. 3. Stigninger i en domicilejendoms omvurderede værdi indregnes direkte i posten »Opskrivningshenlæggelser« under egenkapitalen, medmindre stigningen modsvarer en værdinedgang, der tidligere er indregnet i resultatopgørelsen, jf. stk. 4.

Stk. 4. Fald i en domicilejendoms omvurderede værdi indregnes i resultatopgørelsen, medmindre faldet modsvarer en værdistigning, der tidligere er indregnet direkte i posten »Opskrivningshenlæggelser« under egenkapitalen, jf. stk. 3. I så fald skal værdifaldet overføres direkte som en reduktion i »Opskrivningshenlæggelser«.

Stk. 5. Afskrivninger indregnes i resultatopgørelsen, jf. § 40, stk. 2.

§ 43. Materielle anlægsaktiver omfattet af § 9 om aktiver i midlertidig besiddelse måles til det laveste beløb af regnskabsmæssig værdi og dagsværdi med fradrag af omkostninger ved salg.

Stk. 2. Der foretages ikke afskrivninger på materielle anlægsaktiver omfattet af stk. 1.

Immaterielle aktiver

§ 44. Immaterielle aktiver skal på tidspunktet for første indregning måles til kostpris, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Udviklingsomkostninger kan kun indregnes som et immaterielt aktiv, hvis der foreligger dokumentation for,

- 1) at der er teknisk mulighed for færdiggørelse af det immaterielle aktiv, således at det kan anvendes,
- 2) at pensionskassen har til hensigt at færdiggøre det immaterielle aktiv,
- 3) at pensionskassen evner at anvende det immaterielle aktiv,
- 4) at det immaterielle aktiv vil frembringe sandsynlige økonomiske fordele i fremtiden, der som minimum svarer til de afholdte omkostninger, og
- 5) at pensionskassen på pålidelig måde kan måle de omkostninger, der kan henføres til det immaterielle aktiv i løbet af dets udvikling.

Stk. 3. Internt oparbejdede mærkenavne, kundelister og lignende, forskningsomkostninger, stiftelses- og etableringsomkostninger, uddannelsesomkostninger, markedsføringsomkostninger, flytte- og omorganiseringsomkostninger samt internt oparbejdet goodwill må ikke indregnes som aktiv.

§ 45. Immaterielle aktiver skal efter første indregning måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger, hvis aktivet vurderes at have en endelig brugstid, og akkumulerede tab ved værdiforringelse, jf. § 40, stk. 2 og 3.

Leasing

§ 46. Finansielt leasede aktiver indregnes hos pensionskassen fra det tidspunkt, hvor pensionskassen har ret til at bruge det leasede aktiv. Ved første indregning måles aktivet til laveste beløb af dagsværdien eller nutidsværdien af de aftalte leasingbetalinger. Samtidig indregnes nutidsværdien af de aftalte leasingbetalinger som en forpligtelse. Ved beregning af nutidsværdien anvendes leasingkontraktens interne rente, hvis det er muligt at bestemme denne. I modsat fald anvendes leasingtagers marginale lånerente.

Stk. 2. Efter første indregning måles finansielt leasede aktiver hos pensionskassen efter principperne i §§ 39-45 afhængig af karakteren af det leasede aktiv.

Pensionsforpligtelser

§ 47. Pensionsforpligtelser indregnes i balancen fra det tidspunkt, hvor pensionsrisikoen overgår til firmapensionskassen.

§ 48. En pensionsforpligtelse eller en del heraf skal fjernes fra balancen, når den er ophørt. Dette er tilfældet, når pensionsforpligtelsen, som den er specificeret i pensionsaftalen, er opfyldt, ophævet eller udløbet.

§ 49. Hensættelser til pensionsforpligtelser skal opgøres således, at de under hensyntagen til, hvad der med rimelighed kan forudses, er tilstrækkelige til at dække samtlige pensionskassens pensionsforpligtelser.

Hensættelser til pensionsforpligtelser

§ 50. Passivpost 6.1 »Garanterede ydelser« opgøres som nutidsværdien af pensionstilsagn med fradrag af nutidsværdien af fremtidige nettobidrag og med et tillæg for realisationsrisiko, jf. § 51. Dog opgøres »Garanterede ydelser« for ydelsesdefinerede pensionsordninger omfattet af §§ 15-17 i bekendtgørelse om pensionskassevirksomhed og det tekniske grundlag m.v. for firmapensionskasser som nutidsværdien af optjente pensionstilsagn med et tillæg for realisationsrisiko, jf. § 51. Summen af »Garanterede ydelser« og »Bonuspotentiale«, jf. § 53, skal som minimum svare til de på opgørelsestidspunktet gældende udtrædelsesgodtgørelser. Hvis udtræden af pensionskassen er begrænset til særlige situationer, f.eks. jobskifte, kan der tages hensyn til sandsynligheder for udtræden ved fastsættelse af minimumsbeløbet.

Stk. 2. Nutidsværdierne beregnes ved anvendelse af de under tegningsgrundlaget beregnede pensionstilsagn og nettobidrag, jf. bekendtgørelse om pensionskassevirksomhed og det tekniske grundlag m.v. for firmapensionskasser, og beregnes i øvrigt på det beregningsgrundlag, som pensionskassen har anmeldt til dette formål.

Stk. 3. Det i stk. 2 nævnte beregningsgrundlag må ikke føre til lavere pensionshensættelser for de enkelte medlemmer end et grundlag, der er baseret på det på opgørelsestidspunktet bedste skøn over grundlæggende elementer.

Stk. 4. De diskonteringssatser, der anvendes i det i stk. 2 nævnte beregningsgrundlag, må ikke overstige satserne i henhold til den relevante risikofri rentekurve, der offentliggøres af Den Europæiske Tilsynsmyndighed for Forsikrings- og Arbejdsmarkedspensionsordninger (EIOPA) i medfør af artikel 77 e i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/138/EF af 25. november 2009 om adgang til og udøvelse af forsikrings- og genforsikringsvirksomhed (Solvens II), tillagt en eventuel positiv volatilitetsjustering og

reduceret, for de dele af forpligtelserne, der er omfattet af pensionsafkastskat, med afgiftssatsen i henhold til pensionsafkastbeskatningsloven. Hvis pensionstilsgagnene indebærer en garanteret regulering efter et løn- eller priseniveau eller lignende, skal diskonteringssatserne yderligere reduceres med den på opgørelsestidspunktet fastsatte reguleringstakt opgjort efter reglerne i bilag 5, jf. dog stk. 5. Pensionskasser, der anvender en løbetidsuafhængig diskonteringssats, skal anvende satsen i det 10-årige punkt i kurven nævnt i 1. pkt.

Stk. 5. Pensionskassen kan efter tilladelse fra Finanstilsynet undlade at efterleve kravet i stk. 4, 2. pkt., om, at reguleringstakten skal opgøres efter reglerne i bilag 5, hvis Finanstilsynet vurderer, at der ved en anden opgørelse som minimum er samme sikkerhed for, at pensionshensættelserne er baseret på et betryggende grundlag.

Stk. 6. Hvis en del af et medlems pensionstilsgagn er afdækket ved en forsikringspolice for medlemmet i et livsforsikringsselskab, medregnes denne del samt de præmier, som pensionskassen betaler til forsikringsselskabet, ikke ved opgørelsen af de garanterede ydelser.

Stk. 7. Hvis der ifølge § 12, stk. 2, i bekendtgørelse om pensionskassevirksomhed og det tekniske grundlag m.v. for firmapensionskasser, indeholdes et omkostningstillæg i de indbetalte bidrag, forøges de samlede pensionshensættelser med forskellen mellem nutidsværdien af de fremtidige omkostninger og nutidsværdien af de fremtidige omkostningstillæg.

§ 51. Tillægget for realisationsrisiko, jf. § 50, stk. 1, skal udgøre 5 pct. af pensionshensættelserne før tillægget, medmindre pensionskassen har dokumentation for, at usikkerheden i en etårig periode i forbindelse med dødelighed i medlemsbestanden med et sikkerhedsniveau på 99,5 pct. er lavere.

§ 52. Hvis en pensionskasse har under 50 medlemmer, opgøres passivpost 6.1 »Garanterede ydelser« på en af følgende måder:

- 1) De garanterede ydelser beregnes som maksimum af de garanterede ydelser beregnet på et beregningsgrundlag som beskrevet i § 50, stk. 1 og 2, og de garanterede ydelser beregnet på et ikke-kollektivt beregningsgrundlag for pensionskassen som helhed.
- 2) De garanterede ydelser for tjenestegørende medlemmer beregnes på et beregningsgrundlag som beskrevet i § 50, stk. 1 og 2, med ægteskabssandsynlighed 1 indtil pensioneringen. For pensionister beregnes de garanterede ydelser på et ikke-kollektivt beregningsgrundlag.

Stk. 2. En pensionskasse, der efter den 22. september 2005 kommer under 50 medlemmer, skal i det tekniske grundlag m.v. på betryggende vis tage højde for den øgede risiko, der følger af, at kassens mulighed for at udligne individuelle risici mellem medlemmerne er begrænset.

§ 53. Passivpost 6.2 »Bonuspotentiale« opgøres for bidragsdefinerede ordninger og udgør forskellen mellem »Den retrospektive hensættelse«, jf. stk. 2, og »Garanterede ydelser« før tillæg for realisationsrisiko. Posten kan ikke være negativ.

Stk. 2. »Den retrospektive hensættelse« opgøres til summen af indbetalte bidrag for de enkelte medlemmer med tillæg af akkumulerede tilskrivninger til disse.

§ 54. Passivpost 8 »Kollektivt bonuspotentiale« opgøres til det beløb, som pensionskassen har hensat kollektivt til pensionsaftaler ud over de i »Pensionshensættelser«, jf. § 11, og »Erstatningshensættelser«, jf. § 12, opgjorte beløb, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Beløbet skal være af en størrelse, så beløbet tilsammen med »Pensionshensættelser« og »Erstatningshensættelser« svarer til, hvad pensionsaftalerne med udgangspunkt i den aktuelle værdi af pensionskassens aktiver individuelt og kollektivt har krav på i henhold til aftalerne.

Stk. 3. »Kollektivt bonuspotentiale« kan kun nedbringes ved overførsel til en anden post under de pensionsmæssige hensættelser eller med et negativt overskud, opgjort i overensstemmelse med § 20 i bekendtgørelse om pensionskassevirksomhed og det tekniske grundlag m.v. for firmapensionskasser, der måtte

være fordelt til pensionsaftalerne i overensstemmelse med de principper for fordeling af overskud, der gælder for hver aftale, jf. stk. 4.

Stk. 4. Pensionsaftalernes andel af et negativt overskud skal primært regnskabsføres ved at nedbringe »Kollektivt bonuspotentiale« og kan først berøre værdien af passivpost 6.2 »Bonuspotentiale«, når »Kollektivt bonuspotentiale« er opbrugt. Når passivpost 8 »Kollektivt bonuspotentiale« er opdelt på delbestande, gælder reglen i 1. pkt. for hver delbestand for sig.

§ 55. Hvis pensionsregulativet giver adgang til forhøjet førtidspension eller hvilende pension, forøges de samlede pensionshensættelser med nutidsværdien af de mulige forhøjelser af pensionstilsagnene. Forøgelsen af de samlede pensionshensættelser skal påbegyndes senest fra medlemmets fyldte 50. år. Forøgelsen af de samlede pensionshensættelser skal for det enkelte medlem mindst udgøre en andel svarende til forholdet mellem den forløbne periode siden det fyldte 50. år og perioden fra det fyldte 50. år til den tidligst mulige førtidspensionsalder. Ved fastsættelsen af merhensættelsen kan der indregnes en fratrædelsessandsynlighed.

Stk. 2. For ydelsesdefinerede pensionsordninger kan de samlede pensionshensættelser, efter nærmere fastsatte regler i beregningsgrundlaget, forøges ved bidrag fra virksomheden til imødegåelse af forventede, men endnu ikke kendte, stigninger i de enkelte pensionshensættelser som følge af advancementer.

§ 56. I en pensionskasse, hvori mindst 4/5 af alle pensionstilsagn er aktuelle, beregnes de samlede pensionshensættelser som maksimum af summen af de enkelte hensættelser og fem gange den samlede årlige pension.

Forsikringsaktiver

§ 57. Pensionskassens rettigheder under en genforsikringskontrakt, der angår fremtidige pensionsbegivenheder, opgøres til nettopræmien med fradrag af den del af nettopræmien, der vedrører tiden før balancedagen. Nettopræmien er den præmie, som pensionskassen har betalt for genforsikringskontrakten med fradrag af den del, der er betaling for pensionskassens erhvervelsesomkostninger.

Stk. 2. Pensionskassens rettigheder under en genforsikringskontrakt, der angår indtrufne pensionsbegivenheder, opgøres ud fra vilkårene i genforsikringskontrakten på basis af samme skøn og principper for diskontering, som har dannet grundlag for opgørelsen af erstatningshensættelserne.

Stk. 3. Forsikringsaktiver vurderes for eventuel værdiforringelse og nedskrives til nutidsværdien af de betalinger, der forventes at kunne inddrives, hvis denne værdi er lavere end værdien opgjort efter stk. 1 og 2.

Hensatte forpligtelser

§ 58. Hensatte forpligtelser, garantier og andre forpligtelser, der er uvisse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling, indregnes som hensatte forpligtelser, når det er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre et træk på pensionskassens økonomiske ressourcer, og forpligtelsen kan måles pålideligt.

Stk. 2. Tabsgivende kontrakter, som er kontrakter, hvor de uundgåelige omkostninger forbundet med at indfri de kontraktlige forpligtelser overstiger de forventede økonomiske fordele, indregnes ligeledes som hensatte forpligtelser.

Stk. 3. Hensatte forpligtelser måles til det bedste skøn over de omkostninger, der er nødvendige for at indfri den aktuelle forpligtelse på balancedagen.

Stk. 4. Hvis diskontering er af væsentlig betydning for størrelsen af en hensat forpligtelse, skal den måles til nutidsværdien af de omkostninger, som forventes at være nødvendige for at indfri forpligtelsen.

Stk. 5. Ved måling af nutidsværdien anvendes diskonteringssatser, som angivet i § 50, stk. 4, reguleret sådan, at de afspejler de risici, der er specifikt forbundet med forpligtelsen. Diskonteringssatserne må ikke afspejle risici, der er reguleret for i skønnet over de omkostninger, der er nødvendige for at indfri forpligtelsen, jf. stk. 3.

Stk. 6. Garantier kan dog ikke indregnes eller måles til en lavere værdi end den præmie eller provision, pensionskassen har modtaget for at påtage sig garantien, systematisk afskrevet over risikoperioden.

§ 59. Hensatte forpligtelser skal gennemgås ved hver regnskabsaflæggelse og reguleres således, at de afspejler det bedste aktuelle skøn. Hvis det ikke længere er sandsynligt, at indfrielse vil medføre et træk på pensionskassens økonomiske ressourcer, skal forpligtelsen tilbageføres.

Stk. 2. En hensat forpligtelse må kun anvendes til dækning af de omkostninger, som ved første indregning begrundede hensættelsen.

Personaleydelser

§ 60. Omkostninger til ydelser og goder til ansatte for disses arbejdsydelser skal indregnes i resultatopgørelsen i takt med de ansattes præstation af de arbejdsydelser, der giver ret til de pågældende ydelser og goder.

Stk. 2. Ubetalte beløb, der er omkostningsført i henhold til stk. 1, skal indregnes som en forpligtelse. Beløb, der forfalder inden for 12 måneder efter balancetidspunktet, diskonteres ikke, mens beløb, der forfalder mere end 12 måneder efter balancetidspunktet, skal diskonteres. Forudbetalte beløb indregnes som et aktiv.

§ 61. Pensionsforpligtelser over for ansatte skal indregnes til nutidsværdien af de ydelser, som ud fra det bedst mulige skøn må forventes at skulle betales.

Stk. 2. Pensionsforpligtelser skal gennemgås på hver balancedag, således at det beløb, der indregnes, afspejler nutidsværdien af det bedste aktuelle skøn.

Pensionsafkastskat

§ 62. Aktuel skat vedrørende regnskabsåret og tidligere regnskabsår skal, i det omfang den ikke er betalt, indregnes som en forpligtelse. Er den skat, der er betalt, større end den aktuelle skat for regnskabsåret og tidligere regnskabsår, indregnes forskellen som et aktiv.

Stk. 2. Den skattepligt, der hviler på en midlertidig forskel mellem den regnskabsmæssige værdi og den skattemæssige værdi, skal indregnes som udskudt skat. Er den midlertidige forskel negativ, og er det sandsynligt, at den vil kunne udnyttes til at nedbringe den fremtidige skat, indregnes et udskudt skatteaktiv.

Regnskabsmæssig sikring

§ 63. Hvis der er etableret et sikringsforhold vedrørende sikring af betalingsstrømme mellem et eller flere afledte finansielle instrumenter, eller i tilfælde af sikring af valutakursrisici mellem et eller flere afledte eller ikke-afledte finansielle instrumenter (sikringsinstrumentet) og fremtidige betalinger, skal den del af ændringen i dagsværdien af sikringsinstrumentet, der afdækker udsving i betalingsstrømmen, indregnes direkte på egenkapitalen.

§ 64. Hvis der er etableret en valutakurssikring af en investering i en udenlandsk enhed, skal den andel af værdireguleringen af sikringsinstrumentet, der vedrører sikringen, indregnes direkte på egenkapitalen. Sikringsinstrumentet kan være et ikke-afledt finansielt instrument. De beløb, der er indregnet direkte på egenkapitalen, herunder også beløb indregnet på egenkapitalen i forbindelse med valutaomregning af en investering i en udenlandsk enhed, jf. § 28, stk. 8, indregnes i resultatopgørelsen, når den udenlandske enhed afhændes.

§ 65. Et sikringsforhold kan kun behandles efter reglerne i §§ 63 og 64, når følgende betingelser er opfyldt:

- 1) Der foreligger formel dokumentation på tidspunktet for sikringsforholdets etablering for eksistensen af et sikringsforhold samt for pensionskassens risikostyringsstrategi, der omfatter
 - a) identifikation af sikringsinstrumentet og den sikrede post,

- b) identifikation af den risiko, der sikres, og
- c) den anvendte metode for måling af sikringsinstrumentets effektivitet, jf. nr. 2.
- 2) Der er begrundet formodning om en høj grad af effektivitet i sikringen.
- 3) I forbindelse med sikringsforhold vedrørende betalingsstrømme skal de omfattede fremtidige betalinger være meget sandsynlige og variationer i betalingsstrømmen skal være af en sådan karakter, at de vil påvirke pensionskassens fremtidige regnskabsresultater.
- 4) Sikringsforholdets effektivitet, jf. nr. 2, kan måles pålideligt.
- 5) Sikringsforholdet vurderes løbende og har vist sig i praksis at udvise en høj grad af effektivitet i den del af regnskabsperioden, hvor det har været etableret.

§ 66. Den regnskabsmæssige behandling af sikringsforhold, jf. §§ 63 og 64, skal ophøre fra det tidspunkt, hvor

- 1) sikringsinstrumentet eller det sikrede udløber, sælges eller udnyttes, medmindre sikringsinstrumentet erstattes af et nyt sikringsinstrument som led i pensionskassens dokumenterede sikringsstrategi,
- 2) sikringsforholdet ikke længere opfylder kriterierne i § 65,
- 3) den fremtidige transaktion, der danner grundlag for de sikrede forventede betalinger, ikke længere forventes at finde sted, eller
- 4) pensionskassen afslutter sikringsforholdet.

§ 67. Når en transaktion eller betalingsstrøm, hvor betalingerne har været omfattet af et sikringsforhold i medfør af § 63, gennemføres eller realiseres, skal de beløb, der tidligere er indregnet direkte på egenkapitalen, indregnes i resultatopgørelsen over samme periode som den, hvori den pågældende transaktion eller betalingsstrøm påvirker resultatopgørelsen.

Stk. 2. I en situation som angivet i § 66, nr. 3, skal de beløb, der er indregnet direkte på egenkapitalen, indregnes i resultatopgørelsen.

Resultatopgørelsen

§ 68. Resultatopgørelsen består af indregnede indtægter og omkostninger.

§ 69. I resultatopgørelsen indregnes alle indtægter i takt med, at de indtjenes, og alle omkostninger i takt med, at de afholdes. Alle værdireguleringer, afskrivninger, nedskrivninger og tilbageførsler af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen, indregnes i resultatopgørelsen. Dog indregnes følgende direkte på egenkapitalen med tillæg eller fradrag af den skattemæssige effekt:

- 1) Stigninger i en domicilejendoms omvurderede værdi og tilbageførsler af sådanne stigninger, jf. § 43, stk. 3 og 4.
- 2) Valutakursforskelle, der er fremkommet ved omregning af transaktioner og balanceposter, herunder goodwill, i en enhed med en funktionel valuta, der afviger fra præsentrationsvalutaen, jf. § 28, stk. 8.
- 3) Ændringer i værdien af sikringsinstrumenter, der afdækker udsving i størrelsen af fremtidige betalingsstrømme, jf. § 63.
- 4) Ændringer i værdien af sikringsinstrumenter, der afdækker valutakursrisikoen på en investering i en udenlandsk enhed, jf. § 64.
- 5) Virkningen af ændringer af metode for indregning, grundlag for måling eller præsentrationsvaluta, jf. § 70, og virkningen af, at væsentlige fejl i tidligere årsrapporter rettes, jf. § 72.

Ændring af regnskabspraksis

§ 70. Ændrer pensionskassen metoder for indregning, grundlag for måling eller præsentrationsvaluta, skal alle berørte poster, herunder sammenligningstal, noteoplysninger og femårsoversigter, medmindre der er fastsat særregler for den pågældende metodeændring, udarbejdes som om, den nye metode hele tiden havde været anvendt.

Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse i det omfang, det ikke er praktisk muligt at ændre poster fra tidligere regnskabsår, således at de bliver i overensstemmelse med den nye metode. I så fald ændres primobalancen i overensstemmelse med den nye metode fra det tidligst mulige tidspunkt, og øvrige poster konsekvensrettes i forhold hertil.

Ændring af regnskabsmæssige skøn og fejl

§ 71. Ændres beløb, der blev indregnet for et tidligere regnskabsår, som følge af et ændret regnskabsmæssigt skøn, skal indvirkningen indregnes fremadrettet på tilsvarende måde som det oprindelige skøn.

§ 72. Hvis tidligere årsrapporter i væsentligt omfang var påvirket af fejl i forbindelse med udarbejdelsen, skal alle berørte poster, herunder sammenligningstal, noteoplysninger og femårsoversigter, udarbejdes som om, fejlen ikke var begået.

Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse i det omfang, det ikke er praktisk muligt at rette poster fra tidligere regnskabsår. I så fald ændres primobalancen fra det tidligst mulige tidspunkt, og øvrige poster konsekvensrettes i forhold hertil.

Kapitel 4

Noteoplysninger

Generelt

§ 73. Ud over de oplysninger, som kræves i dette kapitel, skal gives de yderligere supplerende oplysninger, som er nødvendige for at give et retvisende billede.

Stk. 2. Firmapensionskasser med under 100 medlemmer i henhold til pensionsfondsdirektivet 2003/41/EF (personer, hvis beskæftigelse berettiger eller vil berettige den pågældende til at modtage pensionsydelse i overensstemmelse med bestemmelserne i pensionsordningen) kan dog undlade at give oplysninger i henhold til §§ 82-85, 96, 98, 101, 103 og 104.

§ 74. Noteoplysninger skal så vidt muligt præsenteres i en systematisk rækkefølge. Oplysninger, der er knyttet til regnskabsposter, gives i form af en note til den pågældende regnskabspost. Medmindre andet fremgår af de enkelte bestemmelser i denne bekendtgørelse, er det de regnskabsmæssige værdier, som skal forklares.

Anvendt regnskabspraksis

§ 75. Der skal i et særskilt afsnit i årsrapporten redegøres for alle væsentlige indregningsmetoder og målegrundlag, der er anvendt på posterne i balance, resultatopgørelse og noter.

Stk. 2. For finansielle instrumenter skal gives oplysninger om den regnskabspraksis, der er anvendt med hensyn til indregningskriterier og målegrundlag, herunder hvorvidt firmapensionskassen indregner på handelsdatoen eller på afregningsdatoen.

Stk. 3. For materielle anlægsaktiver, bortset fra investeringsejendomme og domicilejendomme, skal for hver type oplyses

- 1) det målegrundlag, der er anvendt for at fastsætte aktivernes regnskabsmæssige værdi,
- 2) de afskrivningsmetoder, der er anvendt, og
- 3) de brugstider og afskrivningssatser, der er anvendt.

Stk. 4. For investeringsejendomme og domicilejendomme skal oplyses

- 1) det anvendte målegrundlag,
- 2) de metoder og forudsætninger, der har været anvendt ved fastsættelsen af dagsværdien, og
- 3) de kriterier, der har været anvendt for at adskille domicilejendomme fra investeringsejendomme.

Stk. 5. De metoder, der er anvendt ved opgørelse af posterne under de pensionsmæssige hensættelser, skal oplyses.

Stk. 6. Ved ændringer i regnskabspraksis skal oplyses

- 1) årsagen til ændringen,
- 2) den foretagne ændring i regnskabspraksis, herunder arten af ændringen, og
- 3) den beløbsmæssige effekt af ændringen i regnskabspraksis for poster i balance og resultatopgørelse for indeværende, tidligere og fremtidige regnskabsår, hvis det er muligt.

Stk. 7. Ved ændringer i regnskabsmæssige skøn, der har effekt i indeværende eller fremtidige regnskabsår, skal pensionskassen oplyse arten og beløbet af den foretagne ændring. Hvis det ikke er muligt at estimere den beløbsmæssige effekt, skal pensionskassen oplyse dette.

Stk. 8. Ved regnskabsmæssige fejl skal oplyses arten af denne samt den beløbsmæssige virkning på og korrektion af poster i balance og resultatopgørelse.

§ 76. Når der er foretaget tilpasning af sammenligningstal, jf. § 5, stk. 1, skal følgende oplyses

- 1) arten af tilpasningen,
- 2) beløbet for hver post, som er tilpasset, og
- 3) årsagen til tilpasningen.

Stk. 2. Manglende tilpasning af sammenligningstal, jf. § 5, stk. 1, skal anføres og begrundes.

§ 77. Ved fravigelser i henhold til § 42, stk. 3, i lov om tilsyn med firmapensionskasser finder kravet om noteoplysning i denne lovs § 40, stk. 3, 2. pkt., anvendelse.

Risikooplysninger

§ 78. Pensionskassen skal beskrive sine finansielle risici samt sine politikker og mål for styringen af finansielle risici.

Stk. 2. Pensionskassen skal beskrive sine pensionsrisici samt sine politikker og mål for styringen af pensionsrisici.

Femårsoversigt

§ 79. Ledelsesberetningen skal indeholde en femårsoversigt med hoved- og nøgletal i overensstemmelse med bilag 9, jf. dog stk. 4.

Stk. 2. Hvis tallene i femårsoversigten ikke er sammenlignelige, skal der så vidt muligt foretages en tilpasning af tallene. Manglende sammenlignelighed eller foretaget tilpasning skal angives og behørigt begrundes.

Stk. 3. Femårsoversigten eller dele heraf kan efter tilladelse fra Finanstilsynet udelades eller dække en kortere periode, hvis der i særlige tilfælde ikke kan udarbejdes sammenlignelige beløb.

Stk. 4. Firmapensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger kan undlade at angive nøgletallene 1-6 og 8.

Balancen

Finansielle instrumenter

§ 80. For finansielle instrumenter oplyses karakteren af de pågældende instrumenter, herunder væsentlige betingelser og vilkår, der kan influere på beløbsstørrelser, tidspunkter og usikkerheder vedrørende de fremtidige betalingsstrømme.

Materielle anlægsaktiver

§ 81. For materielle anlægsaktiver, bortset fra investeringsejendomme og domicilejendomme, oplyses følgende:

- 1) **Kostprisen:**
 - a) Kostprisen ved det foregående regnskabsårs slutning uden af- eller nedskrivninger.
 - b) Valutakursregulering.
 - c) Tilgang i årets løb, herunder forbedringer.

- d) Afgang i årets løb.
 - e) Overførsler til andre poster i årets løb.
 - f) Den samlede kostpris på balancetidspunktet.
- 2) Ned- og afskrivninger:
- a) Ned- og afskrivninger ved det foregående regnskabsårs slutning.
 - b) Valutakursregulering.
 - c) Årets nedskrivninger.
 - d) Årets afskrivninger.
 - e) Årets ned- og afskrivninger på afhændede og udrangerede aktiver.
 - f) Årets tilbageførsler af tidligere års nedskrivninger samt tilbageførsel af de samlede af- og nedskrivninger på aktiver, der i året er afhændet eller udgået af driften.
 - g) De samlede af- og nedskrivninger på balancetidspunktet.

§ 82. For investeringsejendomme, jf. § 42, oplyses følgende:

- 1) Dagsværdien ved det foregående regnskabsårs afslutning.
- 2) Tilgang i årets løb, herunder forbedringer.
- 3) Afgang i årets løb.
- 4) Årets værdiregulering til dagsværdi.
- 5) Andre ændringer.
- 6) Dagsværdien på balancetidspunktet.

Stk. 2. For domicilejendomme, jf. § 43, oplyses følgende:

- 1) Omvurderet værdi ved det foregående regnskabsårs afslutning.
- 2) Tilgang i årets løb, herunder forbedringer.
- 3) Afgang i årets løb.
- 4) Afskrivninger.
- 5) Værdireguleringer, som i løbet af året er indregnet direkte i egenkapitalen.
- 6) Værdireguleringer, som i løbet af året er indregnet i resultatopgørelsen.
- 7) Andre ændringer.
- 8) Omvurderet værdi på balancetidspunktet.

Stk. 3. Det oplyses endvidere, hvorvidt eksterne eksperter har været involveret i målingen af investeringsejendomme og domicilejendomme.

§ 83. For investeringsejendomme og domicilejendomme oplyses det vægtede gennemsnit af de afkastprocenter, der er lagt til grund ved fastsættelsen af de enkelte ejendommers dagsværdi specificeret på typer af ejendomme.

Investeringsaktiver

§ 84. Pensionskassens aktiver og disses afkast specificeres i overensstemmelse med skemaet i bilag 6, jf. reglerne for skemaets udfyldelse i bilag 7.

Stk. 2. Oplysningerne efter stk. 1 er ikke omfattet af kravet om sammenligningstal i § 5, stk. 3.

§ 85. Hvis pensionskassens investeringspolitik er fastlagt således, at sociale, miljømæssige eller etiske forhold tages i betragtning, skal dette beskrives.

Stk. 2. Hvis pensionskassens årsrapport ikke indeholder en liste over samtlige virksomheder, hvori pensionskassen har kapitalandele, samt størrelsen af disse kapitalandele, skal det endvidere oplyses, hvorvidt offentligheden på forespørgsel eller på anden måde har adgang til at få disse oplysninger.

Eventualaktiver

§ 86. Medmindre det er meget usandsynligt, at økonomiske fordele vil tilgå pensionskassen, skal pensionskassen give en kort beskrivelse af arten af eventualaktiver på balancedagen og, hvis det er praktisk muligt, et skøn over deres økonomiske virkning.

Pensionsforpligtelser

§ 87. Udviklingen i de samlede pensionshensættelser (passivpost 6., jf. bilag 2) specificeres ved angivelse af:

- 1) Pensionshensættelserne primo.
- 2) Bidrag (+).
- 3) Pensionsydelse (-).
- 4) Ændring i pensionshensættelserne som følge af ændret dødelighed (+/-).
- 5) Ændring i pensionshensættelserne som følge af ændret opgørelsesrente (+/-).
- 6) Øvrige ændringer (+/-).
- 7) Pensionshensættelserne ultimo (1-6).

Stk. 2. Firmapensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger kan samle posterne 4-6 under betegnelsen »Øvrige ændringer«.

Andre forpligtelser

§ 88. Der skal oplyses følgende om ansvarlig lånekapital:

- 1) En specifikation af renter, ekstraordinære afdrag samt omkostninger ved optagelse og indfrielse af ansvarlig lånekapital i løbet af regnskabsåret.
- 2) En angivelse af den del af den ansvarlige lånekapital, der kan medregnes ved opgørelsen af basiskapitalen.

§ 89. For hver gældspost i balancen skal der gives oplysning om den del, der forfalder mere end 5 år efter balancetidspunktet.

Stk. 2. Hvis pensionskassen har stillet pant eller anden sikkerhed i aktiver, skal dette oplyses med angivelse af omfanget af pantsætningen og de pantsatte aktivers værdi, specificeret for de enkelte poster. Den samlede sikkerhedsstillelse for dattervirksomheder og for øvrige virksomheder inden for koncernen skal opføres særskilt.

Stk. 3. Medmindre det er meget usandsynligt, at der vil ske et træk på pensionskassens økonomiske ressourcer, skal pensionskassen for hver kategori af eventualforpligtelser give en kort beskrivelse af arten af eventualforpligtelsen. Pensionskassen skal opgive værdien for hver kategori af eventualforpligtelser og for eventualforpligtelser samlet. Dette gælder dog ikke forpligtelser i henhold til pensionskassens pensionsaftaler.

§ 90. For hvert sikringsforhold, som opfylder betingelserne for regnskabsmæssig sikring, jf. § 65, skal pensionskassen oplyse:

- 1) Arten af den risiko, der sikres.
- 2) Arten af det sikrede.
- 3) Arten af sikringsinstrumentet.
- 4) Ved sikring af forventede transaktioner skal pensionskassen ud over de under nr. 1-3 anførte oplysninger beskrive de forventede fremtidige transaktioner, herunder hvornår de forventes foretaget, hvornår de forventes medtaget i resultatopgørelsen, samt beskrive eventuelle forventede transaktioner, som tidligere har været behandlet som regnskabsmæssig sikring, men som ikke længere forventes at finde sted.

- 5) Hvis værdireguleringer af afledte finansielle instrumenter, som er klassificeret som sikringsinstrumenter i forbindelse med sikring af betalingsstrømme, er indregnet direkte på egenkapitalen, oplyses om det beløb, der er
- a) indregnet på egenkapitalen i det aktuelle regnskabsår,
 - b) overført fra egenkapitalen og indregnet i årets resultatopgørelse, og
 - c) overført fra egenkapitalen og indregnet i kostprisen for et aktiv eller en forpligtelse i regnskabsåret.

Resultatopgørelsen

§ 91. Underposten 2.5 »Kursreguleringer« oplyses fordelt på aktivpost 2 »Domicilejendomme«, aktivpost 3 »Investeringsjendomme«, underposter til aktivpost 5 »Andre finansielle investeringsaktiver, i alt« samt eventuelle øvrige poster.

§ 92. Der skal gives oplysning om det samlede honorar for det forløbne regnskabsår til den revisionsvirksomhed, der udfører den lovpligtige revision, samt til revisionsvirksomhedens dattervirksomheder. Endvidere skal det oplyses hvor stor en del af dette honorar, der angår andre ydelser end revision.

§ 93. Pensionskassen skal i regnskabet oplyse om de væsentligste skatteomkostnings- eller skatteindtægtslementer i forhold til pensionsafkastbeskatningen samt for eventuelle øvrige skatter, såfremt de er af væsentlig betydning for pensionskassen.

Pensionsaftaler

§ 94. De principper, som pensionskassen anvender ved fordeling af overskud opgjort i overensstemmelse med § 20 i bekendtgørelse om pensionskassevirksomhed og det tekniske grundlag m.v. for firmapensionskasser skal beskrives. I sammenhæng hermed skal størrelsen af overskuddet for året og fordelingen heraf angives.

§ 95. Antallet af medlemmer i pensionskassen ved regnskabsårets udgang skal oplyses fordelt på tjenestegørende medlemmer og medlemmer, der modtager pension. Oplysningerne gives tilsvarende for det foregående regnskabsår.

Nærtstående parter m.v.

§ 96. Der skal gives oplysning om det gennemsnitlige antal heltidsbeskæftigede i regnskabsåret. Personaleudgifterne skal oplyses og specificeres på henholdsvis løn, pension, andre udgifter til social sikring og afgifter beregnet på grundlag af personaleantallet eller lønsummen.

Stk. 2. Pensionskassen skal angive det samlede vederlag m.v. for regnskabsåret til nuværende og forhenværende medlemmer af ledelsen for deres funktion på hvert ledelsesorgan. Desuden skal pensionskassen angive de samlede forpligtelser til at yde pension til de nævnte. Er der fastsat særlige incitamentsprogrammer for medlemmer af ledelsen, skal det oplyses, hvilken kategori af ledelsesmedlemmer programmet gælder for, hvilke ydelser programmet omfatter, og hvad der er nødvendigt for at kunne vurdere værdien heraf.

§ 97. Navn, hjemsted og retsform for væsentlige dattervirksomheder og associerede virksomheder skal oplyses med angivelse af den pågældende virksomheds aktivitet. For hver virksomhed skal angives, hvor stor en andel der ejes, samt størrelsen af virksomhedens egenkapital og resultat ifølge den senest foreliggende årsrapport. Oplysningerne kan gives i form af et koncerndiagram.

Stk. 2. Når en dattervirksomhed er moderselskab i en koncern, finder oplysningskravet i stk. 1 ikke anvendelse på denne virksomheds dattervirksomheder og associerede virksomheder.

§ 98. Der skal oplyses om transaktioner og aftaler mellem pensionskassen og nærtstående parter, herunder om grundlaget for forbindelsen med de pågældende nærtstående parter.

Stk. 2. Ud over oplysningerne efter stk. 1 og skal der gives oplysning om de nærtstående parter, som har bestemmende indflydelse på firmapensionskassen. Oplysningerne skal omfatte navn, bopæl, for virksomheders vedkommende hjemsted, og grundlaget for den bestemmende indflydelse.

Pensionskassens kapital

§ 99. Pensionskassens kapitalkrav og basiskapital ved regnskabsårets udgang skal oplyses. En eventuel forskel mellem basiskapitalen og egenkapitalen ifølge balancen skal specificeres.

Følsomhedsoplysninger

§ 100. Pensionskassen skal give oplysninger om følsomhed over for risici i overensstemmelse med skemaet i bilag 8, jf. dog stk. 2. Oplysningerne behøver ikke at være forsynet med sammenligningstal, jf. § 5, stk. 3.

Stk. 2. Firmapensionskasser med ydelsesdefinerede pensionsordninger kan undlade at angive de i stk. 1 nævnte oplysninger.

Kapitel 5

Ledelsesberetning

Generelt

§ 101. Ledelsesberetningen skal

- 1) beskrive pensionskassens hovedaktiviteter,
- 2) beskrive usikkerhed ved indregning og måling, så vidt muligt med angivelse af beløb,
- 3) beskrive usædvanlige forhold, der kan have påvirket indregningen eller målingen, så vidt muligt med angivelse af beløb,
- 4) redegøre for udviklingen i pensionskassens aktiviteter og økonomiske forhold,
- 5) omtale betydningsfulde hændelser, som er indtruffet efter regnskabsårets afslutning,
- 6) beskrive pensionskassens forventede udvikling, herunder særlige forudsætninger og usikre faktorer, som ledelsen har lagt til grund for beskrivelsen, og
- 7) beskrive de særlige risici, herunder forretningsmæssige og finansielle risici, som pensionskassen kan påvirkes af.

§ 102. Ledelsesberetningen skal beskrive årets resultat sammenholdt med den forventede udvikling ifølge den senest offentliggjorte årsrapport, eller ifølge de seneste i årets løb offentliggjorte forventninger, og begrunde afvigelser i resultatet i forhold hertil.

§ 103. Der skal oplyses om de ledelseshverv, som pensionskassens bestyrelses- og direktionsmedlemmer beklæder i andre danske aktieselskaber, bortset fra ledelseshverv i pensionskassens egne 100 pct. ejede datterselskaber. Er den pågældende medlem af ledelsen i såvel et andet moderselskab som et eller flere af dets datterselskaber, er det uanset 1. pkt. tilstrækkeligt at oplyse navnet på dette moderselskab og antallet af dets datterselskaber, hvori den pågældende er ledelsesmedlem.

§ 104. Ledelsesberetningen skal indeholde pensionskassens eventuelle forslag om udbetaling til spon-sorvirksomheden, jf. § 11 a i lov om tilsyn med firmapensionskasser. Beløbet anføres som en særlig post i egenkapitalen.

Afsnit III
Koncernregnskab og virksomhedsovertagelser

Kapitel 6

Aflæggelse af koncernregnskab

Pligt til at aflægge koncernregnskab

§ 105. Årsrapporter for pensionskasser, der udgør en koncern, skal indeholde et koncernregnskab.

Omfattet af konsolideringen

§ 106. Medmindre andet følger af denne bestemmelse, skal alle dattervirksomheder samt øvrige virksomheder, hvorover firmapensionskassen udøver en bestemmende indflydelse, indgå i koncernregnskabet ved fuld konsolidering.

Stk. 2. En dattervirksomhed omfattet af § 9 om aktiver i midlertidig besiddelse skal indgå i koncernregnskabet efter stk. 3.

Stk. 3. Aktiver og forpligtelser i dattervirksomheder, der er omfattet af stk. 2, skal indregnes samlet som en særskilt post på henholdsvis aktivsiden og passivsiden i koncernregnskabet balance. Resultatet af dattervirksomheden skal indregnes som en særskilt post i koncernregnskabet resultatopgørelse.

Generelle krav til koncernregnskabet

§ 107. Koncernregnskabet skal vise de konsoliderede virksomheders aktiver og passiver, deres finansielle stilling samt deres resultat, som om de tilsammen var en enkelt virksomhed.

Stk. 2. Ved konsolideringen sammendrages regnskaberne, således at ensartede indtægter og omkostninger samt aktiver og passiver sammenlægges. Der skal foretages de tilpasninger, der er nødvendige på grund af de særlige forhold, som gælder for koncernregnskaber til forskel fra årsregnskaber.

Stk. 3. Koncernvirksomheder, for hvilke koncernforholdet er etableret i løbet af regnskabsåret, må kun indgå i sammendraget med indtægter og omkostninger af de transaktioner og forhold, der er opstået efter tidspunktet for koncernforholdets etablering.

Stk. 4. Koncernvirksomheder, for hvilke koncernforholdet ophører i løbet af regnskabsåret, må kun indgå i sammendraget med indtægter og omkostninger af de transaktioner og forhold, der er opstået indtil tidspunktet for koncernforholdets ophør.

§ 108. Koncernregnskabet resultatopgørelse og balance opstilles i overensstemmelse med bilag 2-3 samt reglerne for klassifikation og opstilling.

Stk. 2. For koncerner, der udøver aktiviteter, der ikke kan indpasses i de regnskabsposter, der fremgår af bilag 2-3, tilføjes de ekstra poster, der måtte være nødvendige efter reglerne i § 4, stk. 2.

Stk. 3. Minoritetsinteressernes forholdsmæssige andel af dattervirksomhedernes egenkapital opføres som en særskilt post under egenkapitalen. Minoritetsinteressernes forholdsmæssige andel af dattervirksomhedernes resultat opføres i tilknytning til resultatopgørelsen.

§ 109. De af konsolideringen omfattede aktiver og passiver samt indtægter og omkostninger indregnes og måles efter ensartede metoder i overensstemmelse med bestemmelserne i denne bekendtgørelse.

Stk. 2. I koncernregnskabet anvendes så vidt muligt de samme metoder for indregning og grundlag for måling som i firmapensionskassens årsregnskab. Anvender konsoliderede dattervirksomheder andre metoder og grundlag i deres eget årsregnskab, udarbejdes et nyt regnskab med henblik på koncernregnskabet, hvori der indregnes og måles i overensstemmelse med de metoder og grundlag, der anvendes i koncernregnskabet. Anvender associerede og fælles kontrollerede virksomheder andre metoder og grundlag i deres eget årsregnskab, foretages de fornødne tilpasninger af de associerede og fælles kontrollerede virksomheder.

somheders resultat og egenkapital, således at der indregnes og måles i overensstemmelse med de metoder og grundlag, der anvendes i koncernregnskabet.

Stk. 3. Associerede virksomheder og fælles kontrollerede virksomheder indregnes og måles i koncernregnskabet efter indre værdis metode, jf. dog stk. 4 og 5.

Stk. 4. En fælles kontrolleret virksomhed kan indregnes i koncernregnskabet ved pro rata konsolidering. Posterne i den fælles kontrollerede virksomhed medtages i forhold til de konsoliderede virksomheders andel af firmapensionskassens egenkapital og resultat. En fælles kontrolleret virksomhed, som bliver en associeret virksomhed, indregnes og måles efter indre værdis metode, jf. stk. 3.

Stk. 5. Aktiver og forpligtelser i dattervirksomheder, associerede og fælles kontrollerede virksomheder, der kun er midlertidigt i firmapensionskassens besiddelse og afventer salg inden for kort tid, og hvor et salg er meget sandsynligt, jf. § 9, måles til laveste beløb af regnskabsmæssig værdi og dagsværdi fratrukket salgsomkostninger.

Stk. 6. Der foretages ikke afskrivninger på aktiver i dattervirksomheder, associerede og fælles kontrollerede virksomheder omfattet af stk. 5.

§ 110. Følgende poster skal elimineres:

- 1) Tilgodehavender og forpligtelser mellem de konsoliderede virksomheder.
- 2) Indtægter og omkostninger som følge af transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder.
- 3) Gevinster og tab som følge af transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder, som indgår i posterens regnskabsmæssige værdi.

§ 111. Årsrapportens ledelsesberetning, redegørelse for anvendt regnskabspraksis og noterne til koncernregnskabet skal indeholde oplysninger om koncernen, som om de konsoliderede virksomheder tilsammen var én virksomhed. De i denne bekendtgørelse fastsatte bestemmelser om ledelsesberetning, redegørelse for anvendt regnskabspraksis og noter finder tilsvarende anvendelse for koncernregnskabet.

Kapitel 7

Virksomhedsovertagelser og fusioner m.v.

§ 112. Ved overtagelse af en anden virksomhed eller firmapensionskasse, ved fusion eller ved overtagelse af en forretningsaktivitet, indregnes og måles de overtagne aktiver og forpligtelser i den erhvervede virksomhed/firmapensionskasse eller forretningsaktivitet til dagsværdi på erhvervelsestidspunktet.

Stk. 2. En eventuel positiv forskel mellem den samlede kostpris og nettoaktivernes dagsværdi på erhvervelsestidspunktet indregnes i balancen under aktivpost I »Immaterielle aktiver«. Posten benævnes »Goodwill«.

Stk. 3. Goodwill vurderes ved hver regnskabsafslutning og nedskrives, hvis der konstateres værdiforringelse.

Stk. 4. Et eventuelt negativt forskelsbeløb mellem den samlede kostpris og nettoaktivernes dagsværdi på erhvervelsestidspunktet indregnes som en indtægt i resultatopgørelsen.

Stk. 5. Stk. 1-4 finder tilsvarende anvendelse i koncernregnskabet ved erhvervelse af en dattervirksomhed, jf. dog stk. 2.

§ 113. Hvis to firmapensionskasser fusionerer, kan fusionen eller koncernetableringen behandles efter sammenlægningsmetoden, jf. stk. 2.

Stk. 2. Efter sammenlægningsmetoden aflægges regnskabet henholdsvis koncernregnskabet for den periode, hvori sammenlægningen er sket, som om firmapensionskasserne havde været sammenlagt fra og med den tidligste regnskabsperiode, der indgår i regnskabet.

Fusionsregnskab m.v.

§ 114. Når der i forbindelse med fusion eller lignende i henhold til bestemmelser i lovgivningen udarbejdes en åbningsbalance, skal denne udarbejdes i overensstemmelse med reglerne i § 112 eller § 113.

Afsnit IV
Straffebestemmelser samt ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

Kapitel 8
Straffebestemmelser

§ 115. Forsætlig eller groft uagtsom overtrædelse af §§ 2-25, §§ 27-67, §§ 69-76 eller §§ 78-114 straffes med bøde.

Kapitel 9
Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 116. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. ~~julij~~~~anuar~~ 2016 og finder anvendelse for årsrapporten for regnskabsår, der begynder 1. januar 2016.

Stk. 2. Bestemmelserne i denne bekendtgørelse om indregning og måling af overtagne aktiver og forpligtelser i forbindelse med virksomhedsovertagelser og fusioner m.v. finder ikke anvendelse på virksomhedsovertagelser og fusioner m.v., der har fundet sted før den 1. januar 2008.

Stk. 3. Goodwill, der måtte være indregnet i balancen pr. 31. december 2006 efter tidligere gældende regler, skal ikke længere afskrives efter de hidtil gældende regler, men vurderes for værdiforringelse efter bestemmelserne i denne bekendtgørelse fra og med den 1. januar 2007.

Stk. 4. Ændring af metoderne for indregning og måling af immaterielle aktiver, jf. §§ 44 og 45, kan ske således, at alene forhold, der indtræffer fra og med regnskabsåret 2006 og senere, indregnes og måles efter de nye regler.

Stk. 5. Pensionskassen kan for domicilejendomme vælge at anvende en omvurderet værdi opgjort den 1. januar 2007 eller tidligere i henhold til de da gældende regler som anslået kostpris, hvis den omvurderede værdi på datoen for omvurderingen i store træk var sammenlignelig med dagsværdien.

Stk. 6. Bekendtgørelse nr. ~~1230239~~ af ~~3. november 2015~~~~8. marts 2013~~ om finansielle rapporter for firmapensionskasser ophæves. ~~Bekendtgørelsen finder dog anvendelse ved udarbejdelse af årsrapporten for 2015.~~

Finanstilsynet, den ~~3. november 2015~~

~~JESPER BERG~~

~~/Flemming Petersen~~

Formateret: Indrykning: Første linje: 0 cm, Mellemrum Før: 8,2 pkt.

Formateret: Centreret, Indrykning: Venstre: 1,84 cm, Højre: 1,84 cm, Mellemrum Før: 8,2 pkt.

Definitioner

1. Aktivt marked:

Et marked, i hvilket der finder transaktioner sted med et givet aktiv eller en given forpligtelse med tilstrækkelig hyppighed og volumen til, at der løbende kan udledes information om prisen.

2. Finansiell leasing:

Leasingaftale, der overfører alle væsentlige risici og fordele forbundet med ejendomsretten til et aktiv uden hensyn til, om ejendomsretten overdrages ved leasingperiodens slutning eller ej.

3. Funktionel valuta:

Den valuta, der er gældende i de økonomiske omgivelser, som den regnskabsaflæggende virksomhed eller en enhed inden for denne primært opererer i.

4. Fælles kontrolleret virksomhed:

En fælles kontrolleret virksomhed er et joint venture, der indebærer etablering af en virksomhed på baggrund af en aftale mellem deltagerne, som fastlægger fælles bestemmende indflydelse på virksomhedens erhvervmæssige aktivitet.

5. Ikke-monetære poster:

Aktiver og forpligtelser, der ikke er monetære poster.

6. Monetære poster:

Likvide beholdninger samt aktiver og forpligtelser, herunder hensatte forpligtelser, der afregnes i fastlagte eller bestemmelige beløb.

7. Nærtstående parter:

a) Personer eller virksomheder, hvoraf den ene direkte eller indirekte har bestemmende eller betydelig indflydelse på den andens eller de andres driftsmæssige og finansielle ledelse, eller

b) flere personer eller virksomheder, hvis driftsmæssige eller finansielle ledelse er underlagt bestemte indflydelse af den samme person eller virksomhed.

8. Præsentationsvaluta:

Den valuta, som et årsregnskab aflægges i.

9. Sikringsforhold:

a) Sikring af betalingsstrømme: En sikring mod risikoen for ændringer i de betalingsstrømme, der er knyttet til indregnede aktiver eller forpligtelser, eller til meget sandsynlige fremtidige transaktioner, og som kan påvirke fremtidige regnskabsresultater.

b) Sikring af investeringen i en udenlandsk enhed.

10. Tilknyttede virksomheder:

En virksomheds dattervirksomheder, dets moderselskaber og disses dattervirksomheder.

11. Valutakursforskelle:

Den forskel, der fremkommer ved omregning af et givet beløb i en valuta til en anden valuta ved forskellige valutakurser.

Årsrapportens elementer

12. Afledt finansielt instrument:

Et finansielt instrument,

- a) hvis værdi ændres som følge af ændringer i en specifik rentesats, værdipapirkurs, råvarepris, valutakurs, pris- eller renteindeks, kreditvurdering, kreditindeks eller lignende variabler (kaldes undertiden det »underliggende«),
- b) som ved indgåelse ikke kræver eller kun kræver begrænset nettoinvestering i forhold til andre typer kontrakter, der påvirkes på tilsvarende måde på ændrede markedsvilkår, og
- c) som afregnes på et fremtidigt tidspunkt.

13. Aktiver:

Ressourcer, som er under virksomhedens kontrol som et resultat af tidligere begivenheder, og hvorfra fremtidige økonomiske fordele forventes at tilflyde virksomheden.

14. Domicilejendomme:

Grunde og bygninger, som virksomheden anvender i egen drift.

15. Eventualaktiver:

Et muligt aktiv, der hidrører fra tidligere begivenheder, hvis eksistens kun kan bekræftes ved, at der indtræffer eller ikke indtræffer en eller flere usikre fremtidige begivenheder, som ikke er under virksomhedens fulde kontrol.

16. Eventualforpligtelser:

- a) en mulig forpligtelse, der hidrører fra tidligere begivenheder, hvis eksistens kun kan bekræftes ved, at der indtræffer eller ikke indtræffer en eller flere usikre fremtidige begivenheder, som ikke er under virksomhedens fulde kontrol, eller
- b) en aktuel forpligtelse, der hidrører fra tidligere begivenheder, men som ikke er indregnet, idet
 - (i) det ikke er sandsynligt, at indfrielse af forpligtelsen vil medføre et træk på virksomhedens økonomiske ressourcer, eller
 - (ii) forpligtelsens størrelse ikke kan måles med tilstrækkelig pålidelighed,

17. Finansiell forpligtelse:

En forpligtelse i form af

a) en kontraktmæssig pligt til at overdrage likvide beholdninger eller et andet finansielt aktiv til en anden part eller

b) en kontraktmæssig pligt til at udveksle finansielle instrumenter med en anden part på potentielt ugunstige betingelser på vurderingstidspunktet.

18. Finansielt aktiv:

Et aktiv i form af

a) likvide beholdninger,

b) en kontraktmæssig ret til at modtage likvide beholdninger eller et andet finansielt aktiv fra en anden part,

c) en kontraktmæssig ret til at udveksle finansielle instrumenter med en anden part på potentielt gunstige betingelser på vurderingstidspunktet eller

d) en anden virksomheds egenkapitalinstrumenter.

19. Finansielt instrument:

En kontrakt, som udgør et finansielt aktiv i en virksomhed og en finansiell forpligtelse for en anden part eller et egenkapitalinstrument i en anden virksomhed.

20. Forpligtelser:

Eksisterende pligter for virksomheden opstået som resultat af tidligere begivenheder, og hvis indfrielse forventes at medføre afståelse af økonomiske ressourcer.

21. Hensat forpligtelse:

Et beløb, der dækker forpligtelser, som er uvisse med hensyn til størrelse og/eller afviklingstidspunkt.

22. Indtægter:

Stigninger i økonomiske fordele i regnskabsperioden i form af tilgang eller værdistigning af aktiver eller fald i forpligtelser, som medfører stigning i egenkapitalen. I indtægter indgår dog ikke indskud fra ejere.

23. Investeringsindkomster:

Grunde og bygninger erhvervet med henblik på at opnå afkast af den investerede kapital i form af løbende driftsafkast og/eller kapitalgevinst ved videresalg.

24. Omkostninger:

Fald i økonomiske fordele i regnskabsperioden i form af afgang eller værdiforringelse af aktiver eller stigning i forpligtelser, som medfører fald i egenkapitalen. I omkostninger indgår dog ikke udlodning eller uddeling til ejere.

Måling

25. Amortiseret kostpris:

Det beløb som et finansielt aktiv eller en finansiell forpligtelse blev målt til ved første indregning med

a) fradrag af afdrag,

b) tillæg eller fradrag af den samlede afskrivning på forskellen mellem det oprindeligt indregnede beløb og det beløb, der forfalder ved udløb, og

c) fradrag af nedskrivning.

Afskrivningerne beregnes ved hjælp af den effektive rentemetode.

26. Dagsværdi:

Den pris, der vil blive modtaget ved salg af et aktiv eller som skal betales for at overdrage en forpligtelse mellem markedsdeltagere på målingstidspunktet.

27. Genindvindingsværdi:

Det højeste af et aktivs nettosalgpris og dets nytteværdi. Nyttelværdien er nutidsværdien af de forventede fremtidige betalingsstrømme, som aktivet forventes at afstedkomme ved fortsat anvendelse og ved afhændelse ved udgangen af dets brugstid.

Balanceskema

AKTIVER

I. IMMATERIELLE AKTIVER

- 1. Driftsmidler**
- 2. Domicilejendomme**

II. MATERIELLE AKTIVER, I ALT

- 3. Investeringssejendomme**
 - 4.1. Kapitalandele i tilknyttede virksomheder
 - 4.2. Udlån til tilknyttede virksomheder
 - 4.3. Kapitalandele i associerede virksomheder
 - 4.4. Udlån til associerede virksomheder
- 4. Investeringer i tilknyttede og associerede virksomheder, i alt**
 - 5.1. Kapitalandele
 - 5.2. Investeringsforeningsandele
 - 5.3. Obligationer
 - 5.4. Andele i kollektive investeringer
 - 5.5. Pantesikrede udlån
 - 5.6. Andre udlån
 - 5.7. Indlån i kreditinstitutter
 - 5.8. Øvrige
- 5. Andre finansielle investeringsaktiver, i alt**

III. INVESTERINGSAKTIVER, I ALT

- 6.1. Genforsikringsandele af pensionshensættelser
- 6.2. Genforsikringsandele af erstatningshensættelser
- 6. Genforsikringsandele af pensionsmæssige hensættelser, i alt**
- 7. Tilgodehavender hos medlemmer**
- 8. Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder**
- 9. Tilgodehavender hos associerede virksomheder**
- 10. Andre tilgodehavender**

IV. TILGODEHAVENDER, I ALT

- 11. Aktiver i midlertidig besiddelse**
- 12. Udskudt pensionsafkastskat**
- 13. Likvide beholdninger**
- 14. Øvrige**

V. ANDRE AKTIVER, I ALT

- 15. Tilgodehavende renter samt optjent leje**
- 16. Andre periodeafgrænsningsposter**

**VI. PERIODEAFGRÆSNINGSPOSTER, I ALT
AKTIVER, I ALT**

PASSIVER

- 1. Opskrivningshenlæggelser**
- 2. Reserver**
- 3. Overført overskud eller underskud**
- 4. Foreslået udbetaling til sponsovirkksomhed**
- 5. Minoritetsinteresser**

I. EGENKAPITAL, I ALT

II. ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

- 6.1. Garanterede ydelser**
- 6.2. Bonuspotentiale**
- 6. Pensionshensættelser, i alt**
- 7. Erstatningshensættelser**
- 8. Kollektivt bonuspotentiale**

III. PENSIONSMÆSSIGE HENSÆTTELSE, I ALT

- 9. Udskudt pensionsafkastskat**
- 10. Pensioner og lignende forpligtelser**
- 11. Andre hensættelser**

IV. HENSATTE FORPLIGTELSE, I ALT

V. GENFORSIKRINGSDEPOTER

- 12. Gæld i forbindelse med pensionskassevirksomhed**
- 13. Obligationslån**
- 14. Konvertible gældsbreve**
- 15. Udbyttegivende gældsbreve**
- 16. Gæld til kreditinstitutter**
- 17. Gæld til tilknyttede virksomheder**
- 18. Gæld til associerede virksomheder**
- 19. Anden gæld**

VI. GÆLD, I ALT

VII. PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER

PASSIVER, I ALT

Resultatopgørelsesskema

- 1.1. Ordinære bidrag fra medlemmer
- 1.2. Ordinære bidrag fra virksomheden
- 1.3. Ekstraordinære bidrag
- 1.4. Indskud fra nyindtrådte medlemmer
- 1.5. Afgivne præmier for genforsikringsdækning
1. **Bidrag f.e.r., i alt**
 - 2.1. Indtægter fra tilknyttede virksomheder
 - 2.2. Indtægter fra associerede virksomheder
 - 2.3. Indtægter af investeringsejendomme
 - 2.4. Renteindtægter og udbytter m.v.
 - 2.5. Kursreguleringer
 - 2.6. Renteudgifter
 - 2.7. Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed
2. **Investeringsafkast, i alt**
3. **Pensionsafkastskat**
4. **Investeringsafkast efter pensionsafkastskat**
 - 5.1. Udbetalte pensionsydelse
 - 5.2. Modtaget genforsikringsdækning
 - 5.3. Ændring i erstatningshensættelser
 - 5.4. Ændring i genforsikringsandel af erstatningshensættelser
5. **Pensionsmæssige ydelser f.e.r., i alt**
 - 6.1. Ændring i pensionshensættelser
 - 6.2. Ændring i genforsikringsandel
6. **Ændring i pensionsmæssige hensættelser f.e.r., i alt**
 - 7.1. Årets tilskrevne bonus
 - 7.2. Ændring i kollektivt bonuspotentiale
7. **Bonus, i alt**
 - 8.1. Erhvervelsesomkostninger
 - 8.2. Administrationsomkostninger
 - 8.3. Provisioner og gevinstandele fra genforsikringsvirksomheder
8. **Pensionsmæssige driftsomkostninger f.e.r., i alt**
- I. PENSIONSTEKNISK RESULTAT**
9. **Andre indtægter**
10. **Andre omkostninger**
- II. ÅRETS RESULTAT**
11. **Andre skatter og afgifter**
- III. ÅRETS NETTORESULTAT**

Bilag 4

Måling af ejendommens værdi

I henhold til §§ 41 og 42 skal investeringsejendomme og domicilejendomme måles til dagsværdi, sidstnævnte ejendomme ved hjælp af en omvurderingsmodel. Dette bilag beskriver metoderne til bestemmelse af dagsværdien.

Hvis en ejendom tilhører en ensartet gruppe af ejendomme, der regelmæssigt handles til offentliggjorte priser, skal ejendommens dagsværdi fastsættes på grundlag heraf. Dette kan være tilfældet for mindre ejendomme, hvis dagsværdi følgelig kan fastsættes til de offentliggjorte priser, jf. pkt. 7. I de fleste tilfælde vil en ejendoms dagsværdi dog skulle beregnes ved anvendelse af anerkendte målingsmetoder, jf. nedenfor.

En ejendoms dagsværdi kan beregnes på grundlag af

- a) afkastmetoden eller
- b) DCF-metoden (»discounted cash flows«).

Formateret: Engelsk (USA)

Afkastmetoden

En ejendoms dagsværdi fremkommer på baggrund af ejendommens driftsafkast og et til ejendommen knyttet forrentningskrav (afkastprocent).

Dagsværdien er lig driftsafkastet ganget med 100 og divideret med afkastprocenten svarende til nutidsværdien af en uendelig annuitet.

Den fremkomne dagsværdi må eventuelt korrigeres, jf. pkt. 3.

En ejendoms driftsafkast opgøres efter reglerne i pkt. 1.

En ejendoms forrentningskrav (afkastprocent) fastsættes efter reglerne i pkt. 2.

1. Opgørelse af ejendommens driftsafkast

En ejendoms driftsafkast fremkommer således

- + lejeindtægt
- vedligeholdelsesomkostninger
- administrationsomkostninger
- driftsomkostninger
- = driftsafkast

Alle de nævnte størrelser opgøres på årsbasis.

Lejeindtægten indgår som udgangspunkt med den faktiske lejeindtægt i den kommende 12 måneders periode i henhold til indgåede lejekontrakter.

Hvis det vurderes, at den kontraktfastsatte leje afviger væsentligt (+/- 10 pct.) fra markedslejen, jf. nedenfor, skal markedslejen dog anvendes i stedet for den kontraktfastsatte leje.

I særlige tilfælde kan en kontraktfastsat leje, uanset markedslejen, indgå som lejeindtægt. Sådanne tilfælde foreligger, når lejeren kan anses for at være solid, og der foreligger en uopsigelig langtidslejekontrakt, hvorunder lejer har forpligtet sig til ikke at kræve lejen nedsat i en periode på mindst 10 år regnet fra opgørelsestidspunktet.

Ved markedsleje forstås den leje, som de pågældende arealer må antages at kunne (gen)udlejes til ~~inden for en tidshorisont på 6 måneder~~, fastsat under hensyntagen til kendskabet til de seneste indgåede lejekon-

trakter for og udbuddet af tilsvarende arealer med hensyn til beliggenhed, art, størrelse, kvalitet, udstyr og vedligeholdelsesstand. ~~I særlige tilfælde, eksempelvis når der er tale om større domicilejendomme med kun én lejer, kan der opereres med en længere (gen)udlejningshorisont på indtil 12 måneder.~~

For uudlejede arealer indgår en skønnet markedsleje i lejeindtægten. For arealer, som virksomheden selv benytter, fastsættes en skønnet markedsleje, der indgår i lejeindtægten.

Vedligeholdelsesomkostninger indgår med de gennemsnitlige årlige omkostninger, der skal anvendes for at holde ejendommen i normal vedligeholdelsesstand.

Administrations- og driftsomkostninger indgår som udgangspunkt med de budgetterede omkostninger for den kommende 12 måneders periode. I tilfælde hvor omkostningerne ikke afholdes i form af honorar til en ejendomsadministrator, der er uafhængig af pensionskassen, estimeres omkostningerne ud fra, hvad der ville skulle betales til en ejendomsadministrator på markedsbaserede vilkår.

Prioritetsrenter må ikke indgå i driftsomkostningerne.

2. Fastsættelse af ejendommens forrentningskrav

En ejendoms forrentningskrav fastsættes således, at dette efter bedste skøn og under hensyn til den pågældende ejendoms særlige forhold svarer til de forrentningskrav, som afspejles i de handler, der har fundet sted på ejendomsmarkedet op til vurderingstidspunktet. ~~Forrentningskravet fastsættes, så ejendommen kan forventes afhændet til den deraf fremkomne værdi efter en periode med salgsbestrebelse af højst 6 måneders varighed.~~

Forrentningskravet for en ejendom afhænger af generelle samfundsøkonomiske forhold samt af forhold, der er specifikke for den pågældende ejendom.

De generelle samfundsøkonomiske forhold er væsentligst obligationsrenten og konjunktursituationen.

De specifikke forhold ved den enkelte ejendom, der influerer på forrentningskravet, er forhold, der påvirker sikkerheden for, at ejendommens afkast vil kunne opretholdes.

Disse særlige forhold er især

- a) ejendomstype og anvendelsesmuligheder (beboelse, kontor, butik, industri, lager osv.),
- b) beliggenhed,
- c) indretning og vedligeholdelsesstand samt
- d) lejekontrakters løbetid, lejereguleringsklausuler og lejerens bonitet.

Andre særlige forhold ved den enkelte ejendom kan influere på størrelsen af forrentningskravet.

3. Eventuel korrektion af dagsværdien

Det vil ofte være nødvendigt at korrigere den værdi, der fremkommer på baggrund af ovennævnte driftsafkast og forrentningskrav. Det drejer sig om nedenstående tillæg og fradrag.

Tillæg for forudbetalinger og deposita

Der kan foretages tillæg svarende til kapitalværdien af afkastet af de indestående beløb.

Tillæg for merleje

Er den lejeindtægt (markedsleje), der indgår i beregningen, nedsat i forhold til den faktiske lejeindtægt på vurderingstidspunktet, jf. pkt. 1, kan nutidsværdien af »merlejen« i perioden frem til det forventede tidspunkt for lejenedsættelse tillægges.

Fradrag for uudlejede arealer

Leje for uudlejede arealer, der indgår i lejeindtægten efter pkt. 1, skal fradrages for en periode frem til det tidspunkt, hvor arealerne forventes udlejet.

Fradrag for mindreleje

Er den lejeindtægt (markedsleje), der indgår i beregningen, forhøjet i forhold til den faktiske lejeindtægt på vurderingstidspunktet, jf. pkt. 1, skal nutidsværdien af »mindrelejen« i perioden frem til det forventede tidspunkt for lejeforhøjelse fradrages.

Fradrag for udskudte vedligeholdelsesarbejder

Hvis der forestår større vedligeholdelsesarbejder, som ikke dækkes af de gennemsnitlige vedligeholdelsesomkostninger, der indgår i beregningen efter pkt. 1, skal udgifterne hertil fradrages.

Fradrag for nødvendige udgifter til indretning

Hvis udlejning af et uudlejet areal til en lejeindtægt, der indgår i beregningen efter pkt. 1, forudsætter indretning og istandsættelse efter lejers behov, skal udgifterne hertil fradrages.

DCF-metoden

En ejendoms dagsværdi fremkommer som nutidsværdien af de fremtidige betalinger, som ejendommens besiddelse medfører, jf. pkt. 6. De fremtidige betalinger fastsættes som de estimerede betalinger i en planlægningsperiode, jf. pkt. 4, samt en terminalværdi, jf. pkt. 5.

4. Opgørelse af de estimerede betalinger i planlægningsperioden

Der fastsættes en planlægningsperiode for ejendommen, der mindst skal være på 5 år. Planlægningsperioden er normalt på 5-10 år. Indtægter og omkostninger skal estimeres for hvert enkelt år i den valgte planlægningsperiode. I betalingsstrømmen indgår de i pkt. 1 anførte indtægter og omkostninger. De enkelte års indtægter og omkostninger fastsættes ud fra realistiske forventninger til, hvorledes de i planlægningsperioden vil være fordelt under hensyn til eksisterende lejekontrakter, fraflytninger, tomgang, vedligeholdelsesomkostninger, administration, inflation osv.

5. Opgørelse af terminalværdien

Terminalperioden er perioden efter udløbet af planlægningsperioden, og terminalåret er det første år i terminalperioden. Terminalværdien af ejendommen er den beregnede dagsværdi i terminalåret. Ud fra en antagelse om, at betalingsstrømmen vil være konstant i terminalperioden, beregnes terminalværdien efter afkastmetoden som beskrevet ovenfor. Den konstante årlige betalingsstrøm svarer til det forventede drifts-afkast i terminalåret opgjort i overensstemmelse med pkt. 1. Terminalværdien reguleres eventuelt efter reglerne i pkt. 3.

6. Opgørelse af nutidsværdien af de fremtidige betalinger

De enkelte års betalingsstrømme i planlægningsperioden samt terminalværdien tilbagediskonteres med en diskonteringsrente, som består af det på ejendommen fastsatte forrentningskrav opgjort i overensstemmelse med pkt. 2 med et tillæg svarende til den inflationsforventning, som er indregnet i udviklingen i de løbende indtægter og omkostninger.

7. Anvendelse af den offentlige ejendomsvurdering

For mindre ejendomme som enfamiliehuse, ejerlejligheder og sommerhuse kan den seneste offentlige ejendomsvurdering anvendes som dagsværdien, medmindre dette i det konkrete tilfælde er åbenlyst misvisende.

8. Anvendelse af en ekstern eksperts vurdering

Fastsættelsen af ejendommenes dagsværdi, herunder fastsættelse af de elementer, der i henhold til ovenstående indgår ved beregningen af dagsværdierne, kan basere sig på en ekstern eksperts vurdering. De foretagne vurderinger samt det forhold, at beregningerne baserer sig på et relevant datagrundlag, vil dog i alle tilfælde være virksomhedens ledelses (direktions og bestyrelses) ansvar. Ansvar for vurderingen kan ikke overlades til eksterne eksperter.

Bilag 5

Reguleringstakten

Reguleringstakten, jf. § 50, stk. 4, skal fastsættes ud fra en af følgende metoder:

1) Hvis pensionstilsagnene reguleres efter et lønniveau, skal reguleringstakten fastsættes ud fra en af følgende metoder:

- a) En lønstigningstaktkurve sammensat på følgende måde: Lønreguleringstakten i det aktuelle år er den tilknyttede virksomheds aktuelle overenskomst. Hvis overenskomsten også gælder for de op til to efterfølgende år, benyttes virksomhedens aktuelle overenskomst for disse år. Ellers benyttes i denne periode prognoserne for lønstigningstakten fra Det Økonomiske Råd. I den resterende periode anvendes den inflationstakt, som den Europæiske Centralbank har defineret som nødvendig for at fastholde prisstabilitet i euroområdet tillagt den reallønsstigning, som pensionskassens bestyrelse forventer. Den forventede reallønsstigning kan ikke være mindre end 0.
- b) En lønstigningstaktkurve sammensat på følgende måde: En inflationskurve udledt af swaps tillagt den forventede reallønsstigning, som pensionskassens bestyrelse forventer. Den forventede reallønsstigning kan ikke være mindre end 0.

2) Hvis pensionstilsagnene reguleres efter et prisniveau, skal reguleringstakten fastsættes ud fra en af følgende metoder:

- a) Den inflationstakt som Den Europæiske Centralbank har defineret som nødvendig for at fastholde prisstabilitet i euroområdet.
- b) En inflationskurve udledt af swaps.

3) Hvis pensionstilsagnene reguleres efter andet end et løn- eller prisniveau, skal den relevante reguleringstakt anvendes. Hvis reguleringen for de op til tre første år er endelig fastsat, anvendes denne regulering for disse år. I den resterende periode anvendes den inflationstakt, som Den Europæiske Centralbank har defineret som nødvendig for at fastholde prisstabilitet i euroområdet tillagt den stigning, som pensionskassens bestyrelse forventer reguleringstakten vil udvise. Den forventede stigning kan ikke være mindre end 0.

Anvender pensionskassen en løbetidsuafhængig diskonteringsrente, skal pensionskassen anvende den 10-årige sats på den relevante kurve fastsat i overensstemmelse med ovennævnte.

Bilag 6

Specifikation af aktiver og disses afkast

	Regnskabsmæssig værdi		Nettoinvesteringer	Afkast i % p.a. før pensionsafkastskat
	Primo	Ultimo		
1.1 Grunde og bygninger, der er direkte ejet				
1.2 Ejendomsaktieselskaber				
1. Grunde og bygninger i alt				
2. Andre dattervirksomheder				
3.1 Børsnoterede danske kapitalandele				
3.2 Unoterede danske kapitalandele				
3.3 Børsnoterede udenlandske kapitalandele				
3.4 Unoterede udenlandske kapitalandele				
3. Øvrige kapitalandele i alt				
4.1 Statsobligationer (Zone A)				
4.2 Realkreditobligationer				
4.3 Indeksobligationer				
4.4 Kreditobligationer investment grade				
4.5 Kreditobligationer non investment grade samt emerging markets obligationer				
4.6 Andre obligationer				
4. Obligationer i alt				
5. Pantesikrede udlån				
6. Øvrige finansielle investeringsaktiver				
7. Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringen af aktiver og forpligtelser				

Bilag 7

Regler for udfyldelse af skemaet i bilag 6

- 1) Linjer i skemaet, der kun indeholder ubetydelige beløb, kan sammendrages med andre linjer.
- 2) I kolonnen »Nettoinvesteringer« anføres det samlede beløb, der i regnskabsperioden er anvendt til at erhverve den pågældende aktivgruppe med fradrag af de beløb, der er indkommet ved salg fra den pågældende aktivgruppe. Beløbet anføres med minustegn, hvis beløbet indkommet ved salg overstiger det beløb, der er anvendt til erhvervelser.
- 3) I kolonnerne »Regnskabsmæssig værdi« anføres den samlede værdi af den pågældende aktivgruppe henholdsvis ved regnskabsårets begyndelse og ved regnskabsårets udgang.
- 4) I kolonnen »Afkast i % p.a. før pensionsafkastskat« anføres det samlede tidsvægtede afkast i procent med en decimal, der i regnskabsperioden er opnået af den pågældende aktivgruppe. Det tidsvægtede afkast beregnes principielt ved følgende formel:

$$r_T = \prod_{t=1}^T (1 + r_t) - 1$$

hvor r_T er periodens samlede tidsvægtede afkast, og r_t er afkastene i delperioder, der afgrænses hver gang, der sker en betaling til eller fra porteføljen. Det tidsvægtede afkast kan opgøres tilnærmet ud fra afkastet i faste delperioder, f.eks. afkast pr. måned eller en kortere periode. Den anvendte metode oplyses i tilknytning til skemaet.

5) Det afkast, der indgår ved beregning af afkastprocenten, jf. pkt. 5 ovenfor, omfatter såvel resultatført investeringsafkast som relevante afkast ført direkte på egenkapitalen, jf. § 69 og skal være opgjort før pensionsafkastskat og omkostninger.

6) Værdien af investeringsforeningsbeviser samt andele i investeringsfællesskaber og afledte finansielle instrumenter indgår i de enkelte linjer efter de underliggende aktivers karakter, jf. dog nedenfor. Investeringsfællesskaber omfatter kommanditselskaber, partnerselskaber og interessentskaber m.v., som er oprettet med det formål at skabe en juridisk ejerform for finansielle investeringer, der foretages i fællesskab med andre investorer.

7) Værdien af valutaafdækningsinstrumenter kan indgå i linje 6, jf. pkt. 21, hvis den enkelte kontrakt er indgået med henblik på at afdække/tilpasse valutakursrisikoen på en portefølje af flere aktivtyper. Det skal særskilt oplyses i en note til afkastskemaet, såfremt værdien af valutaafdækningsinstrumenter indgår i linje 6.

8) I linje 1 indgår summen af aktiverne i linje 1.1 og linje 1.2.

9) I linje 1.1 indgår samme aktiver som i balanceskemaets aktivpost 2. *Domicilejendomme* og 3. *Investeringsjendomme*, jf. bilag 2. For domicilejendomme skal der i afkastet indregnes en beregnet husleje.

10) I linje 1.2 indgår ejendomsdatterselskaber samt øvrige kapitalandele, som pensionskassen i praksis betragter som ejendomsinvesteringer. Afkastprocenten for ejendomsdatterselskaber og øvrige kapitalandele beregnes på grundlag af det pågældende selskabs overskud før skat.

- 11) I linje 2 indgår dattervirksomheder, der ikke indgår i linje 1.2. Afkastprocenten for dattervirksomheder beregnes på grundlag af dattervirksomhedernes overskud før skat.
- 12) I linje 3 indgår kapitalandele, der ikke indgår i linjerne 1.2 eller 2. Aktiverne skal svare til summen af de aktiver, der indgår i linjerne 3.1-3.4.
- 13) I linje 4 indgår obligationer. Aktiverne skal svare til summen af aktiverne i linjerne 4.1-4.6.
- 14) I linje 4.1 indgår statsobligationer m.v. i henhold til § 46 a, stk. 1, nr. 1 og 2, i lov om tilsyn med firmapensionskasser.
- 15) I linje 4.2 indgår realkreditobligationer i henhold til § 46 a, stk. 1, nr. 3 i lov om tilsyn med firmapensionskasser.
- 16) I linje 4.3 indgår indeksobligationer (stat og realkredit) fra zone A.
- 17) I linje 4.4 indgår kreditobligationer, der på balancedagen har opnået en rating af en anerkendt ratingvirksomhed svarende til mindst investment grade.
- 18) I linje 4.5 indgår kreditobligationer, der på balancedagen ikke har opnået en rating af en anerkendt ratingvirksomhed svarende til mindst investment grade, samt emerging markets obligationer, herunder statsobligationer, der ikke indgår i linje 4.1.
- 19) I linje 4.6 indgår andre obligationer i det omfang, de ikke kan indeholdes i linjerne 4.1 til 4.5.
- 20) I linje 5 indgår samme aktiver som i balanceskemaets aktivpost 5.5. *Pantesikrede udlån*, jf. bilag 2.
- 21) I linje 6 indgår investeringsaktiver, herunder genforsikringsdepoter, som ikke indgår i en af de foregående linjer. Endvidere indgår aktiver opført i balanceskemaets aktivpost IV. *Tilgodehavender, i alt*, jf. bilag 2, og under aktivpost V. *Andre aktiver, i alt*, jf. bilag 2, når det drejer sig om aktiver, der giver et afkast, eksempelvis rentebærende anfordringstilgodehavender. Endelig kan indgå værdien af valutaafdningsinstrumenter, jf. pkt. 7.
- 22) I linje 7 indgår afledte finansielle instrumenter, hvis instrumentet er erhvervet med henblik på sikring af nettoændringen af aktiver og forpligtelser. Blandt mulige afledte finansielle instrumenter kan nævnes CMS Floors, swaptioner og renteswaps.

Bilag 8

Følsomhedsoplysninger

Hændelse	Påvirkning af basiskapitalen	Påvirkning af kollektivt bonus-potentiale	Påvirkning af bonuspotentiale
Rentestigning på 0,7 pct. point			
Rentefald på 0,7 pct. point			
Aktiekursfald på 12 pct.			
Ejendomsprisfald på 8 pct.			
Valutakursrisiko (VaR 99 pct.)			
Tab på modparter på 8 pct.			
Fald i dødelighedsintensiteten på 10 pct.	—		
Stigning i \neg dødelighedsintensiteten på 10 pct.	—		
Stigning i invalideintensiteten på 10 pct.	—		

Skemaet udfyldes i overensstemmelse med vejledningerne til de indberetninger om effekterne af risici, som virksomhederne skal foretage til Finanstilsynet.

For hver enkelt hændelse opgøres påvirkningen af henholdsvis basiskapitalen, de garanterede ydelser, bonuspotentialet samt det kollektive bonuspotentiale.

Påvirkningen af de enkelte hændelser i skemaet beregnes ud fra en alt-andet-lige-betragtning ud fra den ultimobalance, der er oplyst i regnskabet. Det forudsættes, at de enkelte hændelser indtræder som øjeblikkelige begivenheder.

Bilag 9

Femårsoversigt over hoved- og nøgletal

I femårsoversigten angives i skematisk form hovedtal for regnskabsåret samt tilsvarende tal for de forudgående 4 regnskabsår.

Femårsoversigten skal mindst indeholde følgende hovedtal:

- 1) Bidrag f.e.r., i alt.
- 2) Pensionsmæssige ydelser f.e.r., i alt.
- 3) Investeringsafkast.
- 4) Pensionsmæssige driftsomkostninger, i alt.
- 5) Resultat af afgiven forretning svarende til resultatpost 1.5. *Afgivne præmier for genforsikring* tillagt resultatposterne 5.2. *Modtaget genforsikringsdækning*, 5.4. *Ændring i genforsikringsandel af erstatningshensættelserne*, 6.2. *Ændring i genforsikringsandel* samt 8.3. *Provisioner og gevinstandele fra genforsikringsvirksomheder*, jf. bilag 3.
- 6) Pensionsteknisk resultat.
- 7) Årets resultat.
- 8) Pensionsmæssige hensættelser, i alt.
- 9) Egenkapital, i alt.
- 10) Aktiver, i alt.

Femårsoversigten skal endvidere indeholde følgende nøgletal:

- 1) Afkast før pensionsafkastskat.
- 2) Omkostningsprocent af bidrag.
- 3) Omkostningsprocent af hensættelser.
- 4) Omkostninger pr. medlem.
- 5) Bonusgrad.
- 6) Solvensdækning
- 7) Forrentning af pensionsmæssige hensættelser før pensionsafkastskat.

Beregning af nøgletal i femårsoversigten

1. Afkastnøgletallene beregnes efter følgende formler:

$$\text{Afkast før pensionsafkastskat } (N_1) = \frac{A}{V^{prima} + \frac{1}{2} \sum_i C_i + \sum_j D_j \left(\frac{365 - k_j}{365} \right)}$$

De størrelser, der indgår i formlerne, er defineret som følger:

A samlet investeringsafkast i henhold til resultatopgørelsen svarende til resultatpost 2, jf. bilag 3, med tillæg af et beregnet afkast af domicilejendomme opgjort efter samme principper som afkastet af investeringsejendomme og på baggrund af en beregnet markedsleje. Den andel af nettoomkostninger på domicilejendomme baseret på en beregnet lejeindtægt, som ikke er indregnet i årets forsikringsmæssige driftsomkostninger, jf. O nedenfor, skal fradrages. I den udstrækning en del af afkastet er bogført direkte på egenkapitalen, jf. § 69, skal investeringsafkastet justeres i overensstemmelse hermed. Resultater i dattervirksomheder skal indgå i investeringsafkastet før fradrag af selskabsskat, uanset at dattervirksomhedernes selskabsskat som følge af sambeskatning er udgiftsført hos moderselskabet.

C indbetalinger (eller udbetalinger med negativt fortegn), dvs. bidrag, pensionsydelse, omkostninger, PAL-skat m.v., der forudsættes indbetalt jævnt løbende over regnskabsåret.

D indbetalinger (eller udbetalinger med negativt fortegn), jf. C ovenfor, der har karakter af større engangsindbetalinger.

V markedsværdien af virksomhedens nettoaktiver. Det vil sige aktiver i alt fratrasket passivpost II, V, VI og VII, jf. bilag 2.

X den udgiftsførte pensionsafkastskat svarende til resultatpost 3, jf. bilag 3.

k antal dage efter årets begyndelse, hvor den store engangsind- eller udbetaling finder sted.

Er det i det enkelte tilfælde ikke rimeligt at forudsætte, at de løbende nettoindbetalinger er jævnt fordelt over året, må de løbende nettoindbetalinger indgå i formlen på samme måde som større engangsbetalinger, jf. D ovenfor, eksempelvis således, at de løbende nettoindbetalinger indregnes dagligt eller månedsvis i overensstemmelse med de faktiske daglige/månedlige nettoindbetalinger. Den anvendte beregningsmåde med hensyn til de løbende nettoindbetalinger skal oplyses i regnskabet.

2. Omkostnings- og resultatnøgletallene beregnes efter følgende formler:

$$\text{Omkostningsprocent af bidrag } (N_3) = \frac{o}{p}$$

$$\text{Omkostningsprocent af hensættelser } (N_4) = \frac{o}{\frac{1}{2}(H^{\text{PRIMO}} + H^{\text{ULTIMO}})}$$

$$\text{Omkostninger pr. medlem } (N_5) = \frac{o}{\frac{1}{2}(F^{\text{PRIMO}} + F^{\text{ULTIMO}})}$$

De størrelser, der indgår i formlerne, er defineret som følger:

F antal medlemmer. Antallet skal fremgå af årsrapporten, jf. § 93.

H summen af de retrospektive hensættelser, jf. § 53, stk. 2.

O årets pensionsmæssige driftsomkostninger svarende til resultatpost 8, jf. bilag 3, med fradrag af afskrivninger og driftsomkostninger på domicilejendomme og

med tillæg af beregnede omkostninger vedrørende domicilejendomme baseret på en beregnet markedsleje. Justeringen vedrørende domicilejendomme skal kun omfatte den andel af afskrivninger og driftsomkostninger, der vedrører pensionsvirksomheden.

P årets bidrag svarende til resultatposterne 1.1.-1.4., jf. bilag 3.

3. Konsolideringsnøgletallene beregnes efter følgende formler:

$$\text{Bonusgrad } (N_5) = \frac{KB}{H^{\text{ultimo}}}$$

$$\text{Solvensdækning } (N_7) = \frac{BK}{M}$$

De størrelser, der indgår i formlerne, er defineret som følger:

BK basiskapital. Beløbet skal fremgå af årsrapporten, jf. § 97.

H summen af de retrospektive hensættelser, jf. § 53, stk. 2.

KB kollektivt bonuspotentiale svarende til passivpost 8, jf. bilag 2.

M kapitalkrav. Beløbet skal fremgå af årsrapporten, jf. § 97.

4. Forrentningsnøgletallet beregnes efter følgende formel:

$$\text{Forrentning af pensionsmæssige hensættelser før skat } (N_3) = \frac{PH^{\text{ultimo}} - PH^{\text{primo}} + X - \sum_i B_i - \sum_j I_j}{PH^{\text{primo}} + \frac{1}{2} \sum_i B_i + \sum_j I_j \left(\frac{365 - k_j}{365} \right)}$$

B de samlede bevægelser til og fra hensættelser til pensionsaftalerne som følge af ind- og udbetalinger (bidrag og pensionsydelse). Heri indgår ændringer i

erstatningshensættelser, hensættelser til bonus samt overførsel til særlige bonushensættelser.

I betydende ind- og udbetalinger til hensættelser til pensionsaftalerne, der har karakter af større engangsindbetalinger eller -udbetalinger.

PH Pensionsmæssige hensættelser, i alt svarende til passivpost III, jf. bilag 2.

X den udgiftsførte pensionsafkastskat svarende til resultatpost 3, jf. bilag 3.

k antal dage efter årets begyndelse, hvor den store engangsind- eller udbetaling finder sted.

Indholdsfortegnelse

Afsnit I

Anvendelsesområde

Kapitel 1

De omfattede virksomheder og rapporter §§ 1-3

Afsnit II

Årsrapporten

Kapitel 2

Klassifikation og opstilling

Generelle bestemmelser §§ 4 og 5

Balancen §§ 6-16

Resultatopgørelsen §§ 17-24

Bevægelser på egenkapitalen § 25

Kapitel 3

Indregning og måling

Balancen

Generelle bestemmelser §§ 26-29

Finansielle instrumenter §§ 30-36

Dattervirksomheder og associerede virksomheder §§ 37-38

Materielle anlægsaktiver §§ 39-43

Immaterielle aktiver §§ 44 og 45

Leasing § 46

Pensionsforpligtelser §§ 47-49

Hensættelser til pensionsforpligtelser §§ 50-56

Forsikringsaktiver § 57

Hensatte forpligtelser §§ 58 og 59

Personaleydelser §§ 60 og 61

Pensionsafkastskat § 62

Regnskabsmæssig sikring §§ 63-67

Resultatopgørelsen §§ 68 og 69

Ændring af regnskabspraksis § 70

Ændring af regnskabsmæssige skøn og fejl §§ 71 og 72

Kapitel 4

Noteoplysninger

Generelt §§ 73 og 74

Anvendt regnskabspraksis §§ 75-77

Risikooplysninger § 78

Femårsoversigt § 79

Balancen

Finansielle instrumenter § 80

Materielle anlægsaktiver §§ 81-83

Investeringsaktiver §§ 84 og 85

Eventualaktiver § 86

<i>Pensionsforpligtelser</i>	§§ 87
<i>Andre forpligtelser</i>	§§ 88-90
<i>Resultatopgørelsen</i>	§§ 91-93
<i>Pensionsaftaler</i>	§§ 94 og 95
<i>Nærtstående parter m.v.</i>	§§ 96-98
<i>Pensionskassens kapital</i>	§ 99
<i>Følsomhedsoplysninger</i>	§ 100
Kapitel 5	
<i>Ledelsesberetning</i>	
<i>Generelt</i>	§§ 101-104

Afsnit III

Koncernregnskab og virksomhedsovertagelser

Kapitel 6

<i>Aflæggelse af koncernregnskab</i>	
<i>Pligt til at aflægge koncernregnskab</i>	§ 105
<i>Omfattet af konsolideringen</i>	§ 106
<i>Generelle krav til koncernregnskabet</i>	§§ 107-111

Kapitel 7

<i>Virksomhedsovertagelser og fusioner</i>	§§ 112 og 113
<i>Fusionsregnskab m.v.</i>	§ 114

Afsnit IV

Straffebestemmelser samt ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

Kapitel 8

<i>Straffebestemmelser</i>	§ 115
----------------------------	-------

Kapitel 9

<i>Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser</i>	§ 116
--	-------